Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

2. X 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 400 ДИН. ● БРОЈ 2127

Веровали или не!

Самерсет Мом

(1874-1965)

БРИТАНСКИ КЊИЖЕВНИК И ДРАМСКИ ПИСАЦ, ПРЕСТАО ЈЕ ДА ПИШЕ ЗА ПОЗОРИШТЕ КАДА ЈЕ ЊЕГОВА ДРАМА „ШЕПИ" 1933. ДОЖИВЕЛА НЕУСПЕХ.

БОЛЕСНИЦИ

У СТАРОЈ ГРЧКОЈ ЧЕСТО СУ ОСТАВЉАНИ ДА ПРЕСПАВАЈУ У ХРАМУ БОГА ЕСКУЛАПА. ВЕРОВАЛО СЕ ДА ЋЕ БИТИ ИЗЛЕЧЕНИ АКО ИМ СЕ „БОГ МЕДИЦИНЕ" ЈАВИ У СНУ.

ОГРОМНЕ Златне рукавице

ИЗРАДИЛИ СУ ПЕРУАНСКИ ИНДИЈАНЦИ ЈОШ ПРЕ 2000 ГОДИНА.

ЗАМАК ЛЕОНБЕРГ

(ИТАЛИЈА)

ВЛАСНИШТВО ЈЕ ИСТЕ ПОРОДИЦЕ ВЕЋ 850 ГОДИНА.

ПИНГВИНИ

МОГУ ДА ИСКОЧЕ ИЗ ВОДЕ НА ЛИТИЦУ ВИСОКУ 2,5 МЕТАРА.

БИЦИКЛ ЗА ВОДУ

КОЈИ ЈЕ 1909. ГОДИНЕ ИЗУМЕО АМЕРИКАНАЦ ВОЛТЕР ФЛЕКСЕМБЕРГ, БИО ЈЕ ЗАПРАВО ОБИЧАН БИЦИКЛ ПОСТАВЉЕН НА КАТАМАРАН.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● почетком овог века, каже статистика, просечна жена проводила је пред огледалом осам месеци свог живота. Мада у наше време нико није вршио слична мерења, анкета међу припадницама лепшег пола у десетак европских градова потврдила је да жене данас још више воле огледало и пред њим проводе не месеце, већ године живота.

●●● „Човек који корача у небо" – назив је необичне скулптуре америчког вајара Џонатана Боровског која ће

ових дана бити изложена у немачком граду Каселу на светској изложби сликарства и вајарства. Снимљена је презваничног постављања у тренутку кад су заједно са човеком у небо кренули и каселски клинци, истина не ходајући већ пузећи.

●●● Московљанин Васја Резњиков има тек годину дана и девет месеци, а већ је ушао у Гинисову књигу рекорда: малишан је у базену провео 15 сати и 23 минута и за то време непрекидно пливао преваливши више од 33 километра! Дечак се после овог силног пливања осећао одлично – сам је изашао из базена и затражио – сира.

●●● покушавајући да добије Зимске олимпијске игре 2002. године америчка савезна држава Јута наводи као своју предност то што њених два милиона становника зна

највећи број страних језика на свету. За ову чињеницу најзаслужнија је Мормонска црква у чијем седишту Солт Лејк Ситију будући мисионари уче стране језике, укупно 38: африканер, амерички језик знакова, јерменски, бугарски, камбоџански, кантонски кинески, чешки, дански, холандски, естонски, енглески, фински, француски, немачки, грчки, хаићански, креолски, мандаринско кинески, норвешки, самоански, српскохрватски, шпански, тагалог, тахићански, тао, тонгански...

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ЧОКОЛАДА ПРОТИВ ХЛАДНОЋЕ

Универзитет Алберта у Канади, за потребе канадске армије, дошао је до рецепта за нову врсту чоколаде која повећава отпорност човека на – ниске температуре! Суперчоколада се по изгледу и укусу не разликује од обичне, садржи какао, млечне беланчевине, шећер, биљно уље, мед, адитиве, а новина је једна природна материја (име се чува у тајности јер рецепт још није патентиран) која неутралише аденозинон који се ствара у људском организму на хладноћи и омета апсорбовање масти. А управо при варењу масти у организму се ствара топлота.

У току експеримената са студентима добровољцима, који су у шортсу и мајици проводили дневно 3–5 сати у соби с температуром од 8 до – 10°C, доказано је да је њихова отпорност на хладноћу после штангле чоколаде расла: код оних који би појели „топлу" чоколаду за три сата температура је падала за мање од пола степена, а код оних који чоколаду нису добили – за читав степен.

А ТЕК КАД ВРИСНУ

Мултинационална компанија „Динамејшн" производи макете диносауруса који могу да се крећу. Праве их на основу брижљиве реконструкције палеонтолога, уз помоћ компјутерског пројектовања, најновијих достигнућа прецизне механике и даљинског управљања. Ту није крај: помоћу електронских синтисајзера чудовишта у природној величини чак испуштају и звуке какве су, претпоставља се, пуштали ови праисторијски гмизавци.

НАМЕРНО ПОКВАРЕНИ ТЕЛЕФОНИ

Знајући да су многе идеје позајмљене од дечијих игара донеле промућурним трговцима милионе долара, група веселих Американаца основала је фирму која је добила име „Ствари за забаву". Ево једног производа из ове серије који је направљен по узору на игру добро познату деци целог света.

Телефонски апарат, сасвим солидног изгледа, може пријатно да оживи разговор неочекиваним смехом, паничним крицима, звуцима џунгле или, напросто, уличним жагором. Ове и многе друге звучне ефекте лако могу да упрограмирају у телефон чак и деца. Али, изгледа да су одрасли показали много више занимања за покварени телефон од деце, нарочито пословни људи којима су се дугачки разговори попели на врх главе. Ако саговорник после урлика из џунгле не падне у несвест, пословни партнери много се лакше споразумеју...

В. М.

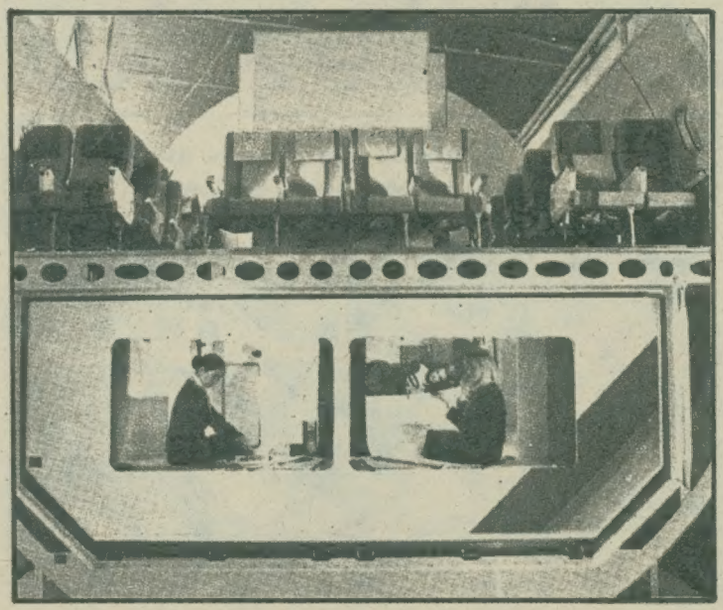

НЕБЕСКИ ВАГОН „ЛИ"

Велики европски ваздухопловни конзорцијум „ЕРБАС" недавно је лансирао нову летелицу – „Airbus A340". У питању је широкотрупни интерконтинентални четворомоторни путнички авион намењен дугим прелетима Атлантског океана и Пацифика.

Највећа новост везана за овај авион јесте могућност да се у доњи део трупа авиона (види слику) уговари и посебан контејнер, с тим што би се у контејнеру уместо робе налазиле собе и кревети за одмор посаде током дугих летова!

Контејнер, дакле, по потреби може да се утовари у авион, али и истовари из њега. Ако је утоварен, до његових просторија долази се најобичнијим степеницама из путничке кабине. У контејнеру се налазе одељци са укупно шест кревета, с тим што је уз сваки кревет посебан комплет за забаву: хи-фи радио са слушалицама, ТВ, видео, компакт диск, телефонски и телефакс уређај...

Немачка „Луфтханса" прва је наручила овакав контејнер за своје посаде које ће летети у „ЕРБАСУ А-340". Још неколико купаца ове летелице изразило је жељу да уз авион пазаре и контејнер за своје посаде. Први комерцијални лет „ЕРБАСА А-340" очекује се следеће године.

А. П.

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
ИЗЛАЗИШ?
АХА! ИДЕМ У ГРАД ДА НЕШТО ПРЕГРИЗЕМ!
НЕ ЗАБОРАВИ ДА ТО ШТО ПРЕГРИЗЕШ И... ПРОГУТАШ!
ЗДРАВО, ПАТО!
ЗДРАВО, УЗКА СТАЈО!
КАО ШТО ВИДИМ... БИЛА СИ У КУПОВИНИ !
АХА! СВИЂА ЛИ ВАМ СЕ МОЈ НОВИ ШЕШИР?
ЈОШ ПИТАШ !
НИСАМ МОГЛА ДА ОДОЛИМ... КУПИЛА САМ ГА НА РАСПРОДАЈИ!
АЛ' САД МОРАМ ДА ИДЕМ! МИЛО МИ ЈЕ ШТО СМО СЕ СРЕЛИ!
ОК, ПАТО... ПРИЧЕКАЈ МАЛО!
КАД СМО СЕ СРЕЛИ... ЈЕСАМ ЛИ ИШАО УЗ УЛИЦУ ИЛИ НИЗ УЛИЦУ?
ИШЛИ СТЕ ТАМО... УЗ УЛИЦУ!
ДОБРО... ОНДА, ЗНАЧИ ДА САМ ВЕК РУЧАО! ЗБОГОМ, ПАТО!
10-2

НЕКА БРОЈКЕ ГОВОРЕ ДЕЦА СА ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ

Тренутно на свету има милијарду и седамсто хиљада деце: како су распоређена по континентима, како живе, шта једу, како се школују?

На почетку цивилизације, пре око 7000 година, на целој нашој планети није живело више од 20 милиона људи, што је преко два и по пута мање него што Велика Британија данас има становника. Тај је број растао врло споро све док се између 1650. и 1850. становништво није удвостручило! У 19. веку пораст становништва у Европи био је огроман. Тако је енглеска краљица Викторија имала деветоро деце и 40 унучади. Касније су, међутим, породице постале знатно мање, па је Викторија имала само 29 праунучади.

У 20. веку догодио се прави бум. За последњих тридесет година број становника се удвостручио: од 1960. са 2,5

Школа у Делхију: деца нагнута над старим таблицама. Отприлике од 10 деце 5-7 похађа школу. Остали морају да раде да би преживели

У овом малом селу у Рајастану, на северозападу Индије, четворогодишња девојчица невеста је дечаку коме је девет година! (Девојчицина мајка, лево, има само – 19 година). Склапање брака законом је забрањено, али се овај традиционалан обичај наставља – у тајности

милијарде попео се на 5 милијарди! Прошле године рођено је 142 милиона деце у свету и то је најбројнија генерација у историји човечанства! Али, ове силне бебе крајње су неравномерно распоређене по континентима. Тако је од прошлогодишњих 142 милиона деце само 17 милиона рођено у развијеним земљама Европе, Јапану, Аустралији и Северној Америци, док је 125 милиона угледало свет у сиромашним земљама Африке, Азије и Јужне Америке. Отуд је у Мадагаскару, у Уганди, Конгу и Нигерији половина становника млађа од 16 година! У Азији, а нарочито у Африци, просечна породица има шесторо деце и тек однедавно богатији Азијци заустављају се после 4. детета, док у Европи и САД на један брачни пар дође тек 1-2 детета.

Највећи број деце у односу на одрасле становнике забележен је у Африци и Монголији: 4-5 деце на 10 становника! Насупрот томе у најразвијенијим и најбогатијим земљама света на 10 одраслих дођу само 2 детета. Најмногољуднија земља на свету – Кина законом је ограничила број деце постављајући родитељима као партијски задатак да се уздрже од спавања у истој постељи и тако, уз строге казне, успела да последњих година смањи прираштај. У Индији се такође покушало с „планирањем породице" што је требало да смањи број гладних уста, али су мере, често врло драстичне, дале мало успеха.

Часови преко сателита

Место у Аустралији – зове се Бринава, а читаво се састоји од једне једине куће изграђене од цигле. Ту живи породица Лесија Кларка, његова жена Ени и четворо деце: 11-годишња Џули, Гордон (10), Данијел (8) и Сем (5). До најближе куће има 12 километара, а кад Кларкови крену у озбиљнију куповину, морају да возе пун сат до Лоутерна, градића са 3100 становника. Бризбејн, главни град покрајине Квинсленд у којој живе, удаљен је од њих 1380 километара.

Живот Клајкових није нимало лак: посао је напоран, мучи их усамљеност, време споро протиче. Једина веза са светом је радио веза. Деца школу уче преко радија, баш као и хиљаде њихових вршњака раштркваних по пустој унутрашњости Аустралије или ретко насељеној обали. Једина предност ове школе је што не морају рано да устају, јер њихова веза са учитељем, који је удаљен стотинама километара, почиње у девет сати.

Деца заузимају место у било којој соби која има прикључке са радио-уређајем. На уши стављају слушалице и чују глас учитеља удаљен 480 километара. Али, радио-веза им омогућава да чују и другове из разреда и укључују се у дискусију. Јер, то су радио-емисије у којима се сви истовремено чују и осећају као да су заједно чиме се подстиче такмичарски дух.

У Аустралији, у којој је 56 одсто становништва смештено у 5 великих градова (Сиднеј, Мелбурн, Аделаида, Бризбејн и Перт), док је унутрашњост ретко насељена – цео континент има 15 милиона становника – ради 12 радио-школа од којих свака опслужује огромну површину величине као стара Југославија. На сточним фармама, у рудницима, на светионицима, железничким постајама, у породицама усамљених копача опала и полудрагог камења, деца редовно уче и успешно завршавају основну школу. У последње време Кларкови су добили и тањирасту сателитску антену у дворишту тако да сада прате и ТВ школу, набавили су касете за видео са школским програмом и чак купили посебну машину за учење са екраном и системом контроле одговора.

Али, то може једна богата Аустралија, или земље Европе и Северне Америке у којима је основно образовање доступно свима, јер је обавезно и бесплатно. Укупно је у свету око 200 милиона деце од 6 до 16 година обухваћено основним образовањем. Међутим, у сиромашним земљама 100 милиона деце уопште не иде у школу. Тако у Чаду и

Многи Авганистанци, међу њима и врло млади дечаци, латили су се оружја да би се бранили од совјетске армије која је њихову земљу окупирала од 1979. до 1989.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

● Године 1960. просечан Европљанин био је 30 пута богатији од просечног Африканца, а 1990. чак 50 пута!

● На Земљи је 1970. живело 3,5 милијарде људи, а 1991. било нас је нешто више од 5 милијарди, 2000. биће нас 6 милијарди, а 2025. око 8,5 милијарди!

● Жена у Африци има просечно шесторо деце, у Руанди чак и више од 8.

● Највећи град на свету Мексико достигао је прошле године рекордну цифру од 23 милиона становника, следе Сао Паоло – 20 милиона, Шангај – 18, Рио де Жанеиро – 15. Сви мегалополиси, међутим, не могу да пруже посао и кров над главом свим оним сиромашним породицама које бежећи од глади напуштају село: у њима, по подацима UNICEF-а, 30 милиона деце живи на улици, без икакве заштите.

● Више од 150 милиона деце у свету (Индија, Египат, Перу, Филипини, Колумбија...) морају да раде, а многи то чине већ од 6. године, да би помогли својим сиромашним породицама, тачније да би преживели. Неки раде у пољу, али их има и у фабрикама и радионицама: ткају ћилиме, брусе полудраго камење, праве шибице. У великим градовима чисте ципеле, продају сладолед, перу аутомобиле, они најсиромашнији пребиру ђубре. У развијеним земљама, рецимо САД, на хиљаде млађих од 15 година раде, наравно више међу

РОЈ ОСА НА ГОЛИМ ГРУДИМА

Кад се завршава детињство?

Како у ком делу света, свака земља то регулише различитим законом. У САД си одрастао човек са 21 односно 18 година (зависно од савезне државе), код нас, у Шведској, Француској и већини европских земаља пунолетство и „пословна способност" стичу се са 18 година. У Великој Британији дете престаје да буде дете кад стекне право гласа, односно са 16 година, а у муслиманским земљама, као што су Иран или Алжир, дечаци се сматрају одраслим кад стасају за женидбу, значи са 12-14 година.

У неким земљама прелазак из детињства у свет одраслих обележава се ритуалом такозване иницијације. У Африци, већ према земљи у којој живе, млади морају да докажу шта знају и умеју: проверава им се памћење, умешност у баратању оружјем (млади Масаји ратник мора да убије лава), једу одређену врсту хране (љуту), траже од њих да извршавају најпрљавије послове без роптања.

У Гијани крај детињства обележава се церемонијом коју зову мараке а траје читаву ноћ: дечаци између 10-14 година морају на ногама или грудима сатима да држе корпицу пуну мрава, оса или пчела а да се не помере!

црначким и хиспаноамеричким породицама него међу белцима, а такође и у Европи иако закон забрањује рад деце, највише у текстилним и фабрикама обуће.

● У свету 100 милиона деце не иде у школу. Што је још горе, она живе у средини где су и одрасли неписмени и где је мало радио и ТВ апарата који би помогли образовању становништва. У Танзанији на пример, на 1000 становника дође 16 радио-пријемника, а у САД – 2119!

● У Анголи и Мозамбику и данас, као пре 100 година у Европи, свако пето дете умре пре првог рођендана. У Европи само једна беба од 100.

● У Нигеру 75 одсто деце није примило никакву вакцину. Сваке године у Африци умре више од 2 милиона деце од најобичнијих дечијих болести као што су велики кашаљ или мале богиње, а 4 милиона од – пролива.

● Дете које се роди у нашој земљи, бар до ове године, имало је шансе да поживи 74 године, док просечан људски век у афричкој земљи Сијера Леоне износи свега 42 године.

● Према подацима Светске организације за здравље, откако је почела епидемија сиде, 400.000 беба заражено је вирусом ове неизлечиве болести – наиме, 30 одсто жена које имају ову болест пренесу је својој деци. До краја 2000. године у Африци ће бити 10 милиона беба оболелих од сиде. Ако се у међувремену не пронађе вакцина против ове болести, сида ће заузети прво место на црној топ-листи изазивача смрти код деце.

Централноафричкој Републици тек свако пето дете похађа наставу.

Може ли се ишта учинити да ова деца која живе у забаченим селима и често изостају због послова у пољу или болести ипак не остану неписмена? У Бангладешу су се становници 4000 села ујединили и почели да подижу школе. У Сенегалу су родитељи самодоприносом изградили ако не праве зграде а оно бар заклон са кровом од сламе који су прогласили за учионицу. И у Непалу, високо у Хималајима, где је саобраћај практично никакав, свако сеоце подигло је своју „школу".

А кад је школа већ ту, користе је нон-стоп. У Сијера Леонеу деца почињу да долазе од ране зоре и раде у 4-5 смена. Пред једним једини учитељем продефилује и по 150 ученика дневно. А кад нема ни учитеља, сналазе се како знају и умеју. У Тајланду свака особа која зна да чита и пише може да буде учитељ. Али, зато данас у овој земљи две трећине деце иде редовно у школу.

Рат и мир

„Никад више рат" – записали су Европљани на крају Другог светског рата који је однео више од 40 милиона живота. Па ипак, од 1945. године до данас на нашој планети одиграло се више од 150 сукоба у којима је 20 милиона људи погинуло, а више од 60 милиона рањено. На Блиском истоку сукобиле су се суседне земље (Авганистан – СССР, Иран – Ирак, Ирак – Кувајт), али најчешће воде рат између себе групе које живе у истој земљи: Северна Ирска, Либан, Африка (Ангола, Судан, Мозамбик), док је у Централној Америци герилски рат уништио читаве области Колумбије, Никарагве, Салвадора, а и Гватемале и Перуа. У овим грађанским ратовима најчешће жртве више нису војници већ цивили, посебно жене и деца. Поређења ради: у току Првог светског рата само 10 одсто жртава отпадало је на цивиле док данас преко 80 одсто пострадалих у рату чини недужно становништво!

Према подацима УНИЦЕФ-а данас у свету више од 200.000 деце испод 15 година учествује у рату: они не само што гађају непријатеља камењем већ и бацају бомбе, витлају аутоматима, а да често не знају ни зашто. Децу користе за извиђање, шпијунирање противника, као курире, а кад затреба и за чишћење минских поља (у рату Иран – Ирак).

Преко 7 милиона деце тренутно живи у избегличким логорима!

У неким земљама, као што је Салвадор (Централна Америка), где је рат беснео пуних осам година, зараћене стране обустављале су борбу и проглашавале примирје да би деца могла да се вакцинишу. Чак и у Судану, у Африци, противници поштују „коридоре мира" којима се омогућава транспорт лекова и хране за цивилно становништво.

Сваког дана исто јело

У развијеним земљама света већина деце сваког дана унесе у организам довољно калорија за правилан развој. У њиховој храни има довољно протеина, витамина, једу најмање три пута дневно и то разнолику храну – млечне производе, воће и поврће, рибу, разне врсте меса.

Милиони деце у свету, међутим, у тањиру имају сваког дана исто. У многим регионима Азије основна храна је пиринач, а у Африци је то најчешће просо, док је у Гватемали, Боливији или Перуу на трпези сваког дана кукуруз. Деца у овим земљама не умиру од глади, али како узимају само житарице, недостају им протеини и витамини. По подацима УНИЦЕФ-а око 180 милиона деце лоше се храни! Она, како то кажу у Гани, пате од „квашиоркора", што у буквалном преводу значи „болест занемареног детета и зато што се родило ново".

Због недостатка витамина, нарочито А, сваке године у 37 земаља света 40 милиона деце пати од болести очију. Године 1991. више од 300.000 деце ослепело је због тога.

Припремила: В. Милићевић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ДРАГА МОЈА ГОСПА БЕГОНИЈА, МОРА ДА СТЕ ВАН СЕБЕ ШТО СТЕ ДОБИЛИ ПРВУ НАГРАДУ!
КАКО ДА НЕ, ХЕЛГИЦЕ... РЕКЛА БИХ НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН МОГ ЖИВОТА!
А КОЈИ ЈЕ ВАМА НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН У ЖИВОТУ, ДРАГА ХЕЛГА?
БЕЗ И ТРЕНА ОКЛЕВАЊА УВЕК ТВРДИМ: НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН МОГ ЖИВОТА ЈЕ ДАН НАШЕГ ВЕНЧАЊА!
А ВАМА, ГОС'Н ХОГАРЕ? КОЈИ ЈЕ ВАШ НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН У ЖИВОТУ?
ХММ... НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН МОГ ЖИВОТА...
БУП!
ОХ, И ЗА МЕНЕ ИСТО!
DIK BROWNE 10-25

'ОЋЕШ СА МНОМ У ХА-ХА ХО-ХО?

Под геслом да није важно да л' је глупо, важно да је необично, биоскопима су давали и дају најнемогућија имена

Ући боже биоскопских имена има напретек и то у свим крајевима света без изузетка. Године 1914. у Ливерпулу је свечано отворен „Купус". Да бизарност не познаје границе, а још мање разлику између Истока и Запада, доказали су Естонци: „Би-Ба-Бо" на језику тог дела света има исто толико смисла колико ма где другде.

Неки су, опет, више за шифре: биоскопска дворана гђе Олге Браун са Новог Зеланда носи назив „555". Шта то значи, зна само гђа Олга, а она је по том питању тајанствена изузев што признаје да се ради о породичној шали.

Јаој, јој, Боже мој

Први биоскоп у Пекингу на чијем се репертоару нашао неки звучни филм звао се, убитачно неодговарајуће, „Мир и тишина". Биоскопска дворана „Јенки" није, као што би неко могао скроз погрешно да претпостави, отворена нигде у Америци, него у Великом Војводству Луксембурга, као што се ни „Гренланд" не налази ни близу правог Гренланда него у граду Палакоди у Индији. „Mon repos" (у слободном препеву с француског = мој топли кутак) прорадио је 1916. године усред нимало идиличног пејсажа азербејџанских нафтоносних „поља.

Многи биоскопи у Индији и дан-данас у називу носе именицу talkies (енгл. = звучни филм), па тако имамо: „Тип топ токиз" у граду Гопичетипалијаму, „Џоли токиз" у Мутому, „Моли токиз" у Недунганпарију и „Бејби токиз" у Тируварару. У биоскопу „Инглиш токиз" у Ахмедабаду се, супротно ономе што му назив каже, приказују искључиво филмови на гуџаратском језику.

Мада их заиста има свуда, најнемогућија имена ипак су америчка: „The No-Name" (Без имена; Моровил, Луизијана), „U-No-Us" (кад га, све држећи се Вука, Амери прочитају онако како је написано значи: знате ви (већ) нас; Ренеслер Фолз, Њујорк), „C-It" (опет по Вуку, у енглеском изговору = си ит или види, погледај; Ештабула Харбор, Охајо), „Ha-Ha" (с Вуком и без њега = ха-ха; Минеаполис), „Хо-Хо" (Дусет, Тексас), „О. К." (Симсон, Илиноис.

Има опет оних који су опчињени присвојним придевима: „My" (=мој; Индијанаполис), „Yours" (=твој, Детроит), „Our" (= наш, Спарта, Мичиген).

А неки то воле и овако: „Try it" (=покушај, пробај; Бафало, Њујорк), „Oh Gee" (=ох, Боже мој или јаој или јој; Едвардсвил, Илиноис), „За За" (Плејнфилд, Индијана), „Зим, Зим" (Камберленд, Вирџинија), „Норка" из Акрона и „Идол" из Лодија су анаграми (наопако поређена слова) имена дотичних градова.

Ту би несувислостима могао да буде крај да није апсолутних рекордера. Најдуже биоскопско име на свету односило се на путујући кинематограф Шпанца Хозе Феси Фернандеса који је 1902. „оперисао" по ближој и даљој околини Бордоа у Француској. Биоскоп Дон Фернандеса звао се: „Лентиелектропластискромомимоколисерпентограф". Од биоскопа који и данас раде најдуже име на свету носи сала са 200 седишта у Кабулу у Авганистану, „Cinema-l-Anjuman-l-Khairiya-l-Niswan" што је, што јес' јес', мачји кашаљ од дужине у поређењу с биоскопом Хозе Феси Фернандеса.

Биоскоп чији се назив састоји од једне и при том најдуже речи на свету је „Kannikaparamesari" у градићу Туривегеру у Индији. Неприкосновено најкраће име на свету имао је биоскоп „К" који је 1925. отворен у Матону у Илиноису.

А није све ни у имену. Неки пут је ексклузивност више географске природе. Тако се најсевернија биоскопска сала на свету (329 седишта) налази на 71. степену северне географске ширине у норвешком месташцу Хонингсвагу (пет хиљада становника) – 4800 километара северно од Северног поларног круга.

Најјужнија биоскопска дворана на свету је „Сине Сан Мартин" у Ушуаји (2200 становника) на Огњеној Земљи у Аргентини. „Сан Мартин" се налази незнатно изнад 55. степена јужне географске ширине, односно у непосредном комшилуку Антарктика.

М. И.

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

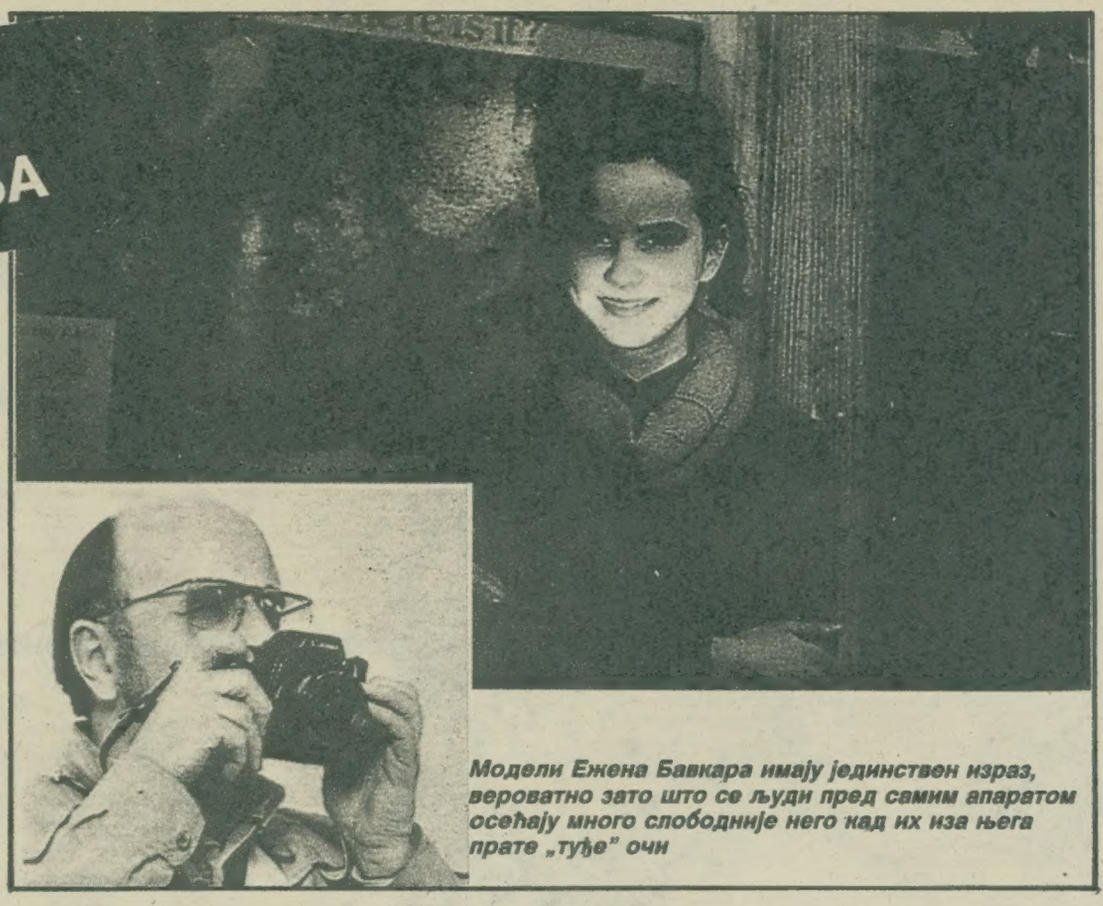

Модели Ежена Бавкара имају јединствен израз, вероватно зато што се људи пред самим апаратом осећају много слободније него кад их из њега прате „туђе" очи

СЛЕПИ ФОТОГРАФ

– Јесте, ја снимам оно што не видим – рекао је Ежен Бавкар новинару угледног француског часописа „Sa m'enteres" – и за мене ту нема ничег чудног. То је годинама мој посао од кога живим. – И новинар је морао да му верује јер је у питању фотограф познат у Паризу који се све више тражи.

Рођен је у Словенији (право име: Еуген Бавчар) где је као једанаестогодишњи дечак изгубио лево око тако што се убо на једну грану, а убрзо затим стигла је и нова несрећа: десно око изгубио је у експлозији кад је повукао упаљач бомбе заостале из Другог светског рата. И упркос томе што је остао слеп, одлучио се да постане фотограф и – успео.

– Једног дана мала сестричина замолила ме да је сликам док је трчала по ливади. Да јој не бих објашњавао како и зашто не могу, окачио сам јој звонце испод хаљинице и покушао да снимам... У ствари, снимао сам звук, а фотографија је ипак показала моју сестричину. – Снимак је успео и – тако је све почело. На Бавкаровим фотографијама, кажу критичари, људи имају сасвим другачији израз него кад их снима неко ко нормално види. Можда управо зато што се нађу „насамо" с објективом и тако добијају јединствен израз који иначе никад немају, непознат и за њих саме. Као да се откривају...

Понекад, док снима Ежен левом руком додирује косу, лице, тело модела, док десном притиска дугме на апарату. Резултат: рађају се фотографије које све имају неку посебну узбудљивост... Данас Бавкар живи у Паризу, а његова радна соба је пуна касета с етикетама исписаним Брајевом азбуком, поређаних по полицама до самог плафона. Године 1981. примио је француско држављанство.

– Француска је моја друга домовина – каже Бавкар – домовина, коју, на жалост, никад нисам видео, али ја сликам њене људе и сасвим сам задовољан. ●

ТАЧНО У ПЕТ И ПЕТ

Почело је у мају 1953. У рано јутро на токијском радију одјекнули су акорди из Григове опере „Пер Гинт" који су најавили нову емисију „Јутарњи пој птица". Од тог тренутка па до данас ова емисија, која траје само пет минута, непрекидно иде у етар. „Пој" се у ствари састоји од песме једне врсте птице уз причу о њој и спада у најслушаније емисије токијског радија. Становници Земље излазећег сунца тврде да је Григова мелодија шлагер који се најдуже слуша у историји Јапана.

Читав програм за ову емисију припрема један једини човек који је завршио само средњу школу и никад није посећивао предавања из орнитологије, а недавно је прославио 66. рођендан. То је Јапанац Цурухико Кабаја који је цео свој живот посветио птицама. (Занимљиво је, при том, да први део његовог имена „Цури" значи „ждрал".)

Са птицама се први пут ближе упознао као шестогодишњи дечак кад су му суседи поклонили питомог голуба. На жалост, његова радост кратко је трајала: голуб је завршио у чељустима ласице.

– Тај ме је догађај толико ражалостио – каже Цурухико – да сам већ тада одлучио: много је боље посматрати птице на слободи него их држати у кући.

За 39 година радног стажа Цурухико је снимио песму више од 1000 птица

Са 13 година Кабаја је постао најмлађи члан јапанског Друштва љубитеља дивљих птица. Једном је у неком часопису прочитао о снимању птичијих гласова и залудео се том идејом. Први апарат за снимање направио је уз помоћ старијег брата, студента електронике. „Чудовиште" је било свега четири килограма лакше од конструктора! Глomазни апарат Кабаја је возио на ручним колицима. Па ипак, гласови које је снимио том скаламеријом тако су успели да су прихваћени за већ поменуту емисију на токијском радију. Коначно 1954. могао је себи да приушти за оно време модеран магнетофон који је радио на батерије. Али, и он је био врло тежак, око 10 килограма... Данас Цурухико користи електронски магнетофон с параболичним микрофоном који може да снима са 30 метара удаљености од птице која пева и, што је најважније, тежи око два килограма, а једна једина касета му омогућава да снима пуних 120 минута и то звук врло високог квалитета. Занимљиво је и то да за 39 година свог лепог и нимало лаког посла Кабаја ниједном није прекорачио ни за секунду дужину емисије и тако нарушио распоред програма. Његови снимци емитују се сваке суботе и недеље у пет сати и пет минута изјутра.

Цурухико се заиста никад не досађује, живот му је испуњен не само радом већ и разним доживљајима. Путујући по целом свету успео је до сада да сними гласове готово 1000 врста птица. ●

Они се нису бојали ватре – Катја и Морис Крафт у децембру 1988. на Хавајима. Избегли су много пута смрт, али је ерупција вулкана Унзен за њих била кобна. Љубав која је трајала целих 20 година завршила се трагично

*

ПУТ У СРЕДИШТЕ ЗЕМЉЕ

– Већина вулканолога умире у свом кревету, али то овај посао не чини мање опасним. Нема спаса ономе кога стигне ужарени облак ваљајући гомиле камења и пепела брзином од стотину километара на сат и температуром од 400°C. – Ове је речи изговорио чувени вулканолог Морис Крафт у новембру 1990. Је ли то био предосећај?

...Пуних двадесет година Морис и Катја Крафт, врхунски француски научници, провели су у подножју вулкана широм наше планете: на Филипинима где их има 20 активних, високо у Андима, у близини Етне (1989), на Хавајима (децембра 1988) кад је избила ерупција Мауна Лоа, вулкана познатог у средњем веку под именом „Врата пакла", кад је било много настрадалих, а Морис Крафт задобио тешке опекотине по ногама...

За њих двоје, који су се одмах после завршетка студија геологије узели и остали нераздвојни, вулкани нису били само посао већ и права страст: чим би неки од њих показао знаке буђења, журили су да на лицу места, без обзира на опасност, прате шта се дешава, посматрају и праве снимке изванредне лепоте који су истовремено били и драгоцени извор података на основу којих је могло да се испитује понашање и особине вулкана.

Јер, не праве сви вулкани ршум на исти начин. Неки, као сад Етна, изливају се лагано месецима (од 14. децембра прошле године до данас) тако да становници имају времена не само да се склоне већ и да скрену ток лаве. (У 17. веку забележено је да су сељаци из Педаре пијуцима насрнули на оне из Заферане јер су ови опасност покушали да скрену према њима.)

Код других, као што је Невадо дел Руис у Колумбији (висок 5.400 m), избије „чеп" и они изненада почињу да бљују паклену смесу камења, лаве и гасова. Овај вулкан 13. новембра 1985. усмртио је 23.000 за неколико минута!

Укратко, нико досад није успео да ухвати ритам вулкана, кад ће се пробудити. Вулкан Пинатуба на Филипинима мировао је пуних 600 година да би се у јуну 1991. тргао из сна и збрисао све живо око себе у области од 15 километара, са облаком загушљивог дима који се дизао до стратосферских висина од 28.000 метара! Крафтови су проучавали вулкане управо зато да би сазнали више о њима и проучили може ли се на основу неких знакова катастрофа предвидети и спасти околно становништво. Бавили су се и разним техникама за смиривање ерупција, каналисања лаве, измишљали нова одела од стаклених влакана. Лудо храбри какви су били спремали су се да у специјалној капсули, отпорној на изузетно високе температуре, сиђу у гротло вулкана, као у књизи Жила Верна „Пут у средиште Земље", да би на лицу места испитали свог „најмилијег непријатеља". Али, нису стигли да остваре овај свој пројекат.

Трећег јуна 1991. Катја и Морис Крафт, заједно с америчким вулканологом Харијем Гликеном, изучавали су вулкан Унзен на острву Кјушју (Јапан) кад је из њега излетео „чеп" и вековима скупљана енергија из утробе Земље сукнула увис. Гомила стења, пепела и гаса грунула је налоље брзином од 500 километара на сат и убила их све троје на месту.

Још једном Морис Крафт био је у праву кад је рекао:

– Најопаснији су вулкани који спавају.

В. Милићевић

●

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

КАД САМ БИО МАЛИ:

ЖИВОЈИН ПАВЛОВИЋ

Рођен сам у Шапцу априла 1933. године, али је одмах по мом рођењу отац добио премештај за Сомбор тако да су за тај град везане прве слике света који ме је окруживао, а то су били високи бели прозори који су се затварали рајберима и поглед на неко уско двориште ограђено од улице високим зидом, уз који су биле наслагане букове цепанице за огрев. Касније сам дознао од родитеља да је то био стан у кући Лазе Костића.

У Сомбору смо провели пуних девет година, од чега ја до данашњих дана носим једно слатко-болно осећање према војвођанској равници, према снеговима распростртим у даљине, једно осећање које ми се догодило поново у пуној снази када сам једном, недавно, због великог невремена био принуђен да из Стразбура за Париз путујем возом. И том приликом, док смо одмицали готово нечујно пругом кроз вејавицом замагљене просторе Алзаса, те голе челичне шине и вране на пољима и гранама и тај бескрај који се везује за замућено небо вратили су ме у те ране дане када је мој отац повремено мене и моју две године млађу сестру стављао у саонице да, покривени топлим ћилимима, јездимо по бескрајним пољима Бачке.

Но, како смо сваке године путовали за источну Србију, одакле је моја мати, и за коју сам се ја везао проглашавајући је својим завичајем, јер ме за Шабац не везује ништа, та путовања су ме одводила у другачије пејзаже, у пределе поред Мораве са благо заталасаним мрким побрђем које, после Ниша, када се пруга одваја за Књажевац, прераста у стеновите планине, готово кањоне, кроз које протиче Бели Тимок, пределе сличне онима које човек може да види у Црној Гори или Херцеговини кроз које се пробија Неретва. Тај пут кроз 36 тунела, где воз сваки час улеће у мрак и излеће на мостове без ограда над провалијама и као да лебди кроз ваздух, такође су жестоке и трајне слике којима је насељено моје сећање.

Детињство у себи носи неке звуке врло јаке и не каже се случајно да су то резервоари из којих људи који се баве одређеним уметничким гранама црпу непресушне сировине за оно што раде. Наравно, то је само једна од могућности за уметнички исказ појединца. Тај врући додир са пределом остаје у мени под истом температуром до данашњег дана и можда је баш он тај који ме је негде у раном пубертету повукао ка боји, оловци, хартији. Оно што је остало од мог краткотрајног бављења сликарством понајчешће јесте баш тај предео рађен акварелом или цртан пером или оловком, често у маниру Љубе Ивановића чији су цртежи, или боље речено слике, рађене монохромо у врло богатим валерима и сигурним потезом оловке, за мене тада били нешто најчудесније чега се дотакло моје око.

Занимљиво је, рецимо, да се стрип, са којим сам се срео још пре рата преко ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА, није тако дубоко усекао у моје биће као што су то пејзажи са југа Србије, из Македоније или са Косова, проистекли из оловке Љубе Ивановића. Прве његове цртеже видео сам на корицама књига народне поезије које је Вук Караџић сакупио.

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

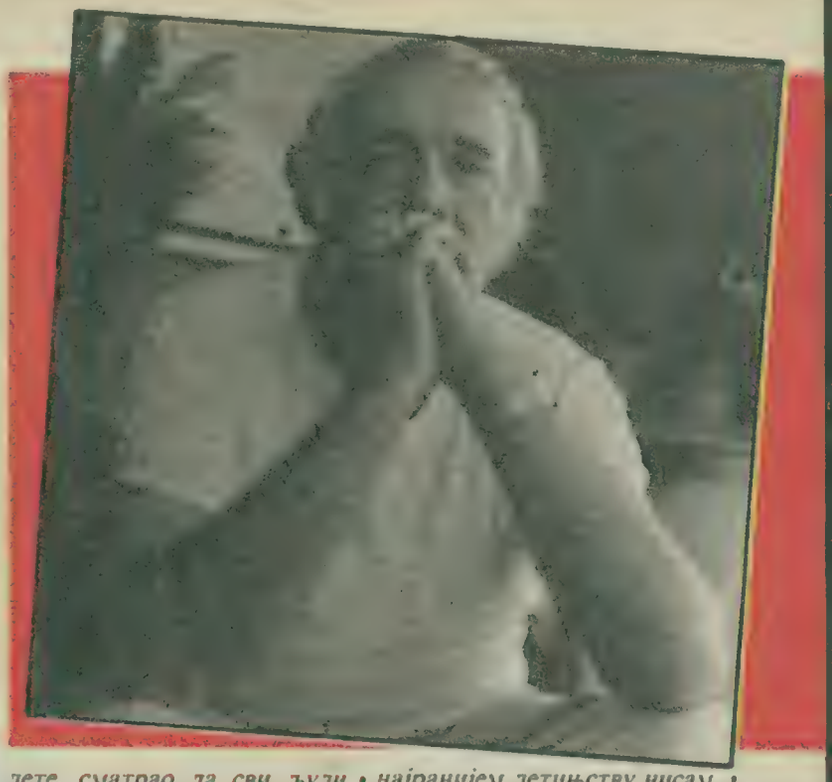

БИОГРАФИЈА

ЖИВОЈИН ПАВЛОВИЋ, књижевник и филмски редитељ, рођен је у Шапцу, рано детињство провео у Сомбору, а од краја шездесетих живи у Београду. Из Сомбора је отишао у Београд да студира филмску режију, али је убрзо напустио студије и посветио се писању. Објавио је неколико књига прича, романа и драма. Написао је много књига, режирао је много филмова, добио је много и различитих награда за литературу и филм. Из читавог богатог дела овог врсног аутора издвојили смо реченицу која, у неколико њих, стоји у наслову „ЊУ-ЏИЏ, а спасит ће свет лепота“. „Лепота се налази само у природи, присутан је на човековом лицу и у музикој души“.

Како је моје најраније детињство везано за Сомбор, могуће је да су због тога и сећања тако кристално јасна, у оној мери оштра у којој и ужас са којим сам се суочио коју годину касније, после напуштања Сомбора, а то је од 1941. када је почео рат, па до краја 1944. године, у Јагодини, у којој сам преживео све ратне страхоте. Зато бих поново покушао да те прве идиличне слике васкрснем.

После првих сећања на онај прозор и на оне степенице сећам се једног отомана на коме сам волео да лежим и да штапићем, који је био имитација оног господског или старачког штапа са кривом дршком, али за децу прављен, вртим рупу у зиду задовољан што пробијам молерај и малтер, али никако даље кроз циглу нисам могао догод ме отац великом грдњом није од тога одвратио.

Још се сећам неких очевих папуча у које сам скривао кључ од нечега. Такође се сећам једног, за моју тадашњу свест нимало необичног нити морбидног догађаја. Својој две године млађој сестри која је тада била беба у колицима – то су била она колица на високим точковима и са великим опругама – везао сам око врата кројачки метар моје мајке а други крај за ручку колица и онда колица претурио. Срећа што се то десило у присуству родитеља који су били у суседној соби.

Сећам се и дворишта интерната Мушке учитељске школе у који смо се били преселили из оне куће у којој је живео Лаза Костић. Та зграда се налазила преко пута парка Сомборске жупаније. Двориште је било затворено кухињом, ниском зградом насупрот овој великој, ограђено и са једне и са друге стране високим зидовима и поплочано циглом, без иједне травке. Сећам се великог бурета за нафту које је стајало испод олука и у које се сливала кишница. У њему је увек било неке бајате воде по којој су пливали неки инсекти. Занимљиво, када сам читао један енглески роман у коме се једна морбидна ситуација догађа у неком бетонском дворишту у Лондону, ја сам непрестано замишљао оно сомборско из првих дана мог детињства.

На супротној згради која се налазила поред кафане „Бела лађа“ био је парк, а са друге стране парка велика католичка катедрала. Стаза која је спајала кућу и катедралу пресецала је парк по средини и промицала поред распећа са Христовом скулптуром. Служавка која ме је сваке суботе и недеље водила у католичку цркву, јер је и она била католкиња, сећала се и препричавала мојим родитељима, а онда они мени, да сам ја по правилу сваки дан, кад год бисмо прошли поред распећа, гледао у Христа и питао: „Зашто Бога нема гаће?“.

Када сам недавно био у Сомбору, прошао сам поново поред тог распећа. Оно је, на жалост, поломљено. Христу су одваљене ноге, али камена драперија која му прекрива стидни део тела још увек је ту. Та драперија је вероватно у мени стварала ту забуну, јер сам ја, као дете, сматрао да сви људи треба да носе гаће. Та катедрала је на мене остављала веома дубоке, тамним бојама осенчене утиске који су се у мене сливали из углова бочних бродова, са искрећих позлаћених скулптура и икона, са свећа које су палуцале, из звукова оргуља које су звониле по том огромном здању, и света преданог молитви до екстазе, тако да су ти звуци и те ускобучале слике на граници некаквих визија створиле у мени извесне просторе који су омогућили да литература Бернаноса или Греема Грима или Драјерови и Беренсонови филмови, ослоњени на дубоке дилеме до којих води католичка етика, у мени имају врло јак одјек. Сигуран сам да ту сопствену оспособљеност не бих имао да у том најранијем детињству нисам тако често боравио у тој катедрали. Али исто тако, та сећања, те слике које блистају, и тај Сомбор са свим својим лирским или драмским садржајем, представљају и резервоар из којег ја не само да црпем грађу за оно чиме се бавим као писац или филмски редитељ, већ ми служе и као коректив у понашању или још боље као посредник у разумевању поступака млађег света, а пре свега своје деце. Јер, да не постоје та сећања на сопствене поступке, на сопствене доживљаје и на сопствена понашања других према мени из тог времена, тешко да бих могао да разумем и протумачим често привидно неразумљиве и неразумне поступке своје деце и људе уопште.

СКИТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

ШТА УНИШТАВА МОЈЕ „ЈА”

Једна анкета спроведена међу ученицима виших разреда основних школа у Француској требало је да покаже које су то ситуације у којима се деца нелагодно осећају. Неке од њих изазивају такав „блам” да су назване „его терминаторима”. Између осталих, то су:

● **гледање видео снимака или фотографија на којима сам мали, а при том го**

● **прескакање на часовима физичког преко гимнастичке справе која се зове „коњ”**

● **кад отворим сендвич у аутобусу којим идемо на екскурзију и приметим да је направљен са комадима топлог, тврдо куваног јајета**

● **прослављање сопственог рођендана у ресторану са родитељима и тренутак сазнања да су наручили од келнера да ми након доношења торте, певају рођенданску песму**

● **списак лектире**

● **несташица тоалет папира када ми је потребан, а ја треба да се вратим за сто поред девојке која ми се свиђа**

С. Л.

Америк Барџ 29” кретао се према североистоку и мирнијим водама. Тајфун је био много бржи и зграбио га је у своје олујне канџе у цик зоре 15. августа 1991. године док се немоћно батргао кроз Јужно кинеско море брзином од једва два чвора.

Већина од 195 чланова посаде још је спавала по кабинама када је надзорник контролног торња Крег Диџин видео како огромни таласи на палуби откидају два челична, десет тона тешка, сидра и она се закуцавају у оплату око заштитног зида на отвору у постројење за десалинизацију воде.

Таласи су покуљали у просторије где се морска вода пречишћавала, ослобађала соли и претварала у пијаћу, а први инжењер Греам Вилер појурио је у суседну у којој су се налазиле главне пумпе. Са још неколико чланова посаде ишчупао је четири даске из пода и покушао да их намести на врата постројења, али је снага таласа била огромна.

Вилер се тада окренуо пумпама, које су се већ купале у води, и до краја одврнуо испусне вентиле. Велика млазна пумпа почела је да усисава и преко палубе избацује воду. Није вредело. Морска вода преплавила је кабине и досезала Вилеру до колена. Чим допре до вентила за усисавање ваздуха, пумпе ће престати да раде.

Знак за узбуну одјекнуо је палубом и пренео се челичним ходницима и кабинама: „Сви на палубу! Навуците прслуке за спасавање!” Људи су искакали из кревета, навлачили

Слева надесно: Греам Вилер, Крег Ди Џин, у комори, и заповедник Били Јанг који

ТАЈФУН

„Сви на палубу! Тонемо!", одјекивало је челичним ходницима „Дерик Барџа 29". Људи су навлачили прслуке за спасавање и скакали у усковитлано море. Остала су само четири рониоца заробљена у комори смрти

наранџасте прслуке и јурили ходницима на сва четири нивоа „Дерик Барџа 29".

А на палуби се Крег Диџин борио с ветром покушавајући да се пробије до ронилачке коморе за декомпресију. У комори величине 3 са 8,4 метра била су, као у клопци, заробљена четири човека, рониоци који су радили на морском дну и морали да чекају још два дана да би им се унутрашњи притисак изједначио са спољњим и организам прилагодио.

Ако би из те специјалне коморе изашли сада, док „Дерик Барџ 29" тоне, не би могли да се спасу. Гас хелијум, растворен у ткиву њихових плућа, направио би мехурове и они би експлодирали.

За хитне евакуације многа поморска постројења која раде далеко на пучини опремљена су самоходним хипербаричним чамцима за спасавање за које се причвршћују коморе за декомпресију ронилаца. Рониоцима је у њима тесно и неудобно, али су савршено безбедни јер се процес декомпресије несметано одвија.

Али, овакви чамци нису били обавезни по закону и „Дерик Барџ 29" их није имао... „Како да спасемо рониоце?", размишљао је Крег Диџин очајнички.

Крег Диџин је био од оне врсте чврстих људи који раде на морским нафтним налазиштима по целом свету. Као и остали, радио је по деведесет дана непрекидно, одмарао се код куће тридесет дана и поново враћао овом тешком и опасном послу који је доносио велику зараду.

Његов посао на „Дерику Барџу 29" био је руковођење постављањем цеви по дну океана до платформе за бушење нафте на око 160 километара југоисточно од Хонгконга. Нафтно поље припадало је Кинезима, а радове на платформама и цевоводима изводила је мултинационална компанија „Макдермонт".

Заповедник „Дерика Барџа 29" био је инжењер Били Јанг, Тексашанин као и Диџин. Инжењери, техничари и рониоци сакупили су се из разних земаља Европе и Америке а главна радна снага, копачи и вариоци били су Малежани и Филипинци.

Џон Лајонз, један од ронилаца који су остали није ни напуштао брод

Још у уторак 13. августа тропска олуја наишла је из правца Филипина. Били Јанг је одмах наредио да се рониоци, њих четворица, подигну с дна океана где су радили на дубини од стотинак метара и „Дерик Барџ 29" припреми за напуштање пута којим ће пролетети тајфун Фред.

„Дерик Барџ 29" имао је облик брода и сва најсавременија постројења, али је био баржа, односно шлеп, без сопствених мотора и на челичном ужету га је вукао реморкер „Тајфун". Чим је почела олуја, капетан „Тајфуна" Холанђанин Роберт Зварт пришао је бродом до барже и посада је за њега закачила сајлу.

Одмах су кренули у правцу северозапада, што даље од тајфунове стазе. Реморкер од 9.500 коњских снага вукао је баржу дугачку 126 метара, носивости 20.000 тона и то је ишло прилично споро.

На „Дерику Барџу 29" нико се није плашио јер су током четири месеца на том подручју више пута бежали од тајфунских олуја. Али, 15. августа у рану зору погодио их је тајфун Фред који се кретао брзином од 130 километара на сат. Они су се налазили 110 километара северно од његовог пута, али се олуја коју је правио простирала веома широко.

Гомила радника, гњураца и техничара била је окупљена око коморе за декомпресију ронилаца када је тамо у 7 h стигао Диџин.

„Покушаћемо да их пребацимо у гњурачко звоно", рекао му је неко од њих.

Звоно је заиста могло да се спусти у море и, када прође тајфун, подигне и одвуче до Хонгконга где би они у њему могли да наставе с декомпресијом. Звоно је стално стајало на палуби за случај потребе, али је било потребно пуних петнаест сати да се у њему направе услови за декомпресију. Толико нису могли да чекају.

Греам Вилер, који је такође стигао до коморе, осетио је муку. Помислио је на Џонија Лајонза, једног од заробљених ронилаца, који је, као и он, био Британац из Новог Зеланда. Помислио је на његову жену и децу које је познавао.

Заповедник барже Били Јанг разговарао је с гњурцима у комори помоћу интеркома покушавајући да их

охрабри. Како је олуја све жешће беснела, шеф ронилаца отворио је вентиле коморе да би се почело са хитном декомпресијом. Сви су знали колико је то опасно и владао је мук.

Вилеру је журно пришао дежурни официр из канцеларије Билија Јанга. „Колики је нагиб пред превртање?", питао је. „Почиње на 17,5 степени", одвратио му је Вилер. Официр је побледео као мртвац: „Већ смо на 18 степени!", узвикнуо је. „У том случају управо почињемо да тонемо!" такође је викнуо Вилер.

Греам Вилер и неколико радника почели су да секу ужад на којој су висили гумени сплавови за спасавање. Видели су како се њихова сајла одваја од „Тајфуна" и „Дерик Барџ 29" се нагнуо и левим боком додирнуо усковитлано море. Зачули су се узвици: „Превртћемо се! Скачите у море!

Неки сплавови за спасавање развили су се на самој палуби или у мору. Неки су се у води преврнули само делимично надувани. На онима који су се исправно аутоматски надували искочили су наранџасти равни кровови. У такве је могло да стане по двадесет шесторо људи – уколико их се домогну.

Под Вилеровим ногама искошена палуба се заљуљала и одбацила га главачке у море. Изронио је на површину гушећи се од воде по којој је пливало дизел-гориво. Крај лица је угледао комад даске краћи од два метра и он се за то дрво закачио рукама решен да га не испушта.

Око њега плутали су лешеви у наранџастим прслуцима за спасавање. „Зар су сви мртви?", питао се док су га огромни таласи бацали час горе час доле. Када је видео преврнути сплав, запливао је према њему не испуштајући даску. И, док се борио да га дохвати, два Филипинца су га зграбила и извукла.

Крег Диџин се борио с таласима на другој страни барже држећи се за уже једног преврнутог сплава. Он се стропоштао с десне стране палубе у часу када се део челичне оплате трупа одломио и запарао га дуж леђа и бедара. Неко је скочио са сплава и Диџин је осетио руку око својих рамена.

То је био Британац Тим Грифитс. Он је Диџина додао Новозеланђанину Марку Раскину који га је положио на гуму оштећеног сплава. Из отворених рана кућала му је крв и Грифитс је покушавао да је заустави прљавим радним комбинезоном.

Чим су људи почели да скачу у море, капетан „Тајфуна" Роберт Зварт притиснуо је дугме за хитну помоћ на свом сателитском телефону. Нешто после 9 h добио је директну везу с Поморским координационим центром за спасавање у Камбери, Аустралија.

„Налазим се код 'Дерика Барџа 29' који се преврнуо и тоне. У води је преко стотину људи и тражим најхитнију помоћ", рекао је.

Из Камбере су одмах телефонирали Центру за спасавање у Хонгконгу. Поруку је примио Тревор Бери и наредио: „Шаљите у помоћ све што имате!"

Осамнаест минута касније хеликоптери Краљевске помоћне авијације Хонгконга полетели су против снажне олује са аеродрома Кај Така, хеликоптери Британске авијације узлетели су из базе на хонгконшким Новим територијама. Придружила су се и два хеликоптера из Кине.

Адријан Џонс из британског хеликоптера проверио је ремење за спасавање и челично уже са чекрком док је пилот спуштао летелицу до висине од око двадесет метара изнад једног сплава. Олуја је још увек дивљала.

После три неуспела покушаја Џонсове чизме дотакле су површину сплава и он је на њему угледао осморицу људи. „Прво ви", рекао је намештајући ремење најближима. На његов знак ужетом он, Грифитс и Расден кренули су увис.

За мање од једног минута Џонс се вратио и једва спустио на сплав због ветра који га је заносио. Схватио је да тако неће успети да спасе све људе. Због тога је остао на сплаву и послао горе саме Диџина и још једног бродоломника, а затим још двојицу. Он се попео с последњом двојицом и хеликоптер је полетео према Хонгконгу.

Док су хеликоптери односили људе са сплавова, и реморкер „Тајфун" се пробијао морем трагајући за преживелима. Међу спасенима био је и Греам Вилер који се тресао и повраћао.

Хеликоптери и „Тајфун" спасли су 173 човека. Страдала су двадесет двојица. Заповедник Били Јанг и тројица телеграфиста нису ни напуштали своја радна места и отишли су на дно заједно с баржом.

Комора за декомпресију са четворицом ронилаца није се откачила од преврнутог „Дерика Барџа 29". Претпоставља се да су рониоци отворили врата коморе, пустили воду да уђе и испливали. Чим су изишли на површину, тела су им експлодирала.

„Ово што се догодило 'Дерику Барџу 29' обићи ће Земљину куглу као шамар", бесно је рекао Греам Вилер. „Никада више ниједно постројење за рад на морском дну не би смело да исплови без хипербаричних чамаца за спасавање ронилаца!"

Б. Д.

АРТУР, НЕСТАШНИ ДУХ

Кола старог Санчеза

CEZARO - СЕЗАР

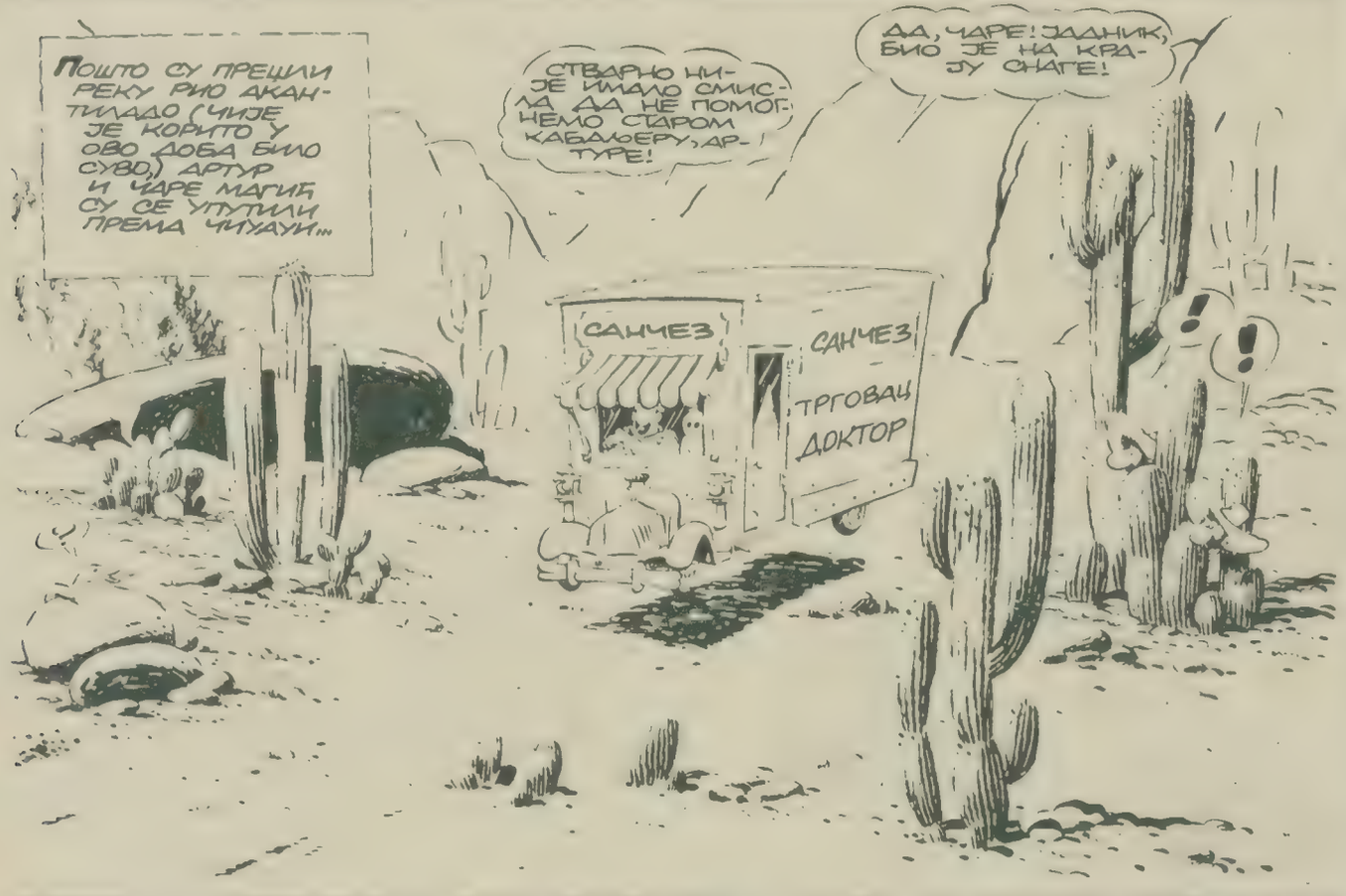
Пошто су прешли реку Рио Акантиладо (чије је корито у ово доба било суво), Артур и чаре магиц су се упутили према читаоци...
Стварно ни-је имало смис-ла да не помог-немо старом кабаљеру, Ар-туре!
Да, чаре! Јадник, био је на крај-у снаге!
САНЧЕЗ
САНЧЕЗ ТРГОВАЦ ДОКТОР

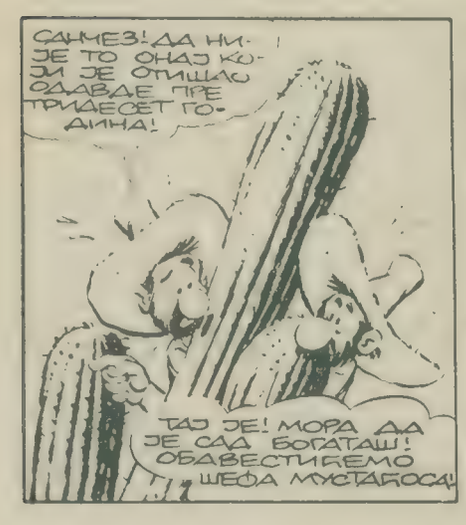
САНЧЕЗ! ДА НИ-ЈЕ ТО ОНАЈ КО-ЈИ ЈЕ ОТИШАО ОДАВДЕ ПРЕ ТРИДЕСЕТ ГО-ДИНА!
ТАЈ ЈЕ! МОРА ДА ЈЕ САД БОГАТАШ! ОБАВЕСТИЋЕМО ШЕФА МУСТАЋОСА!

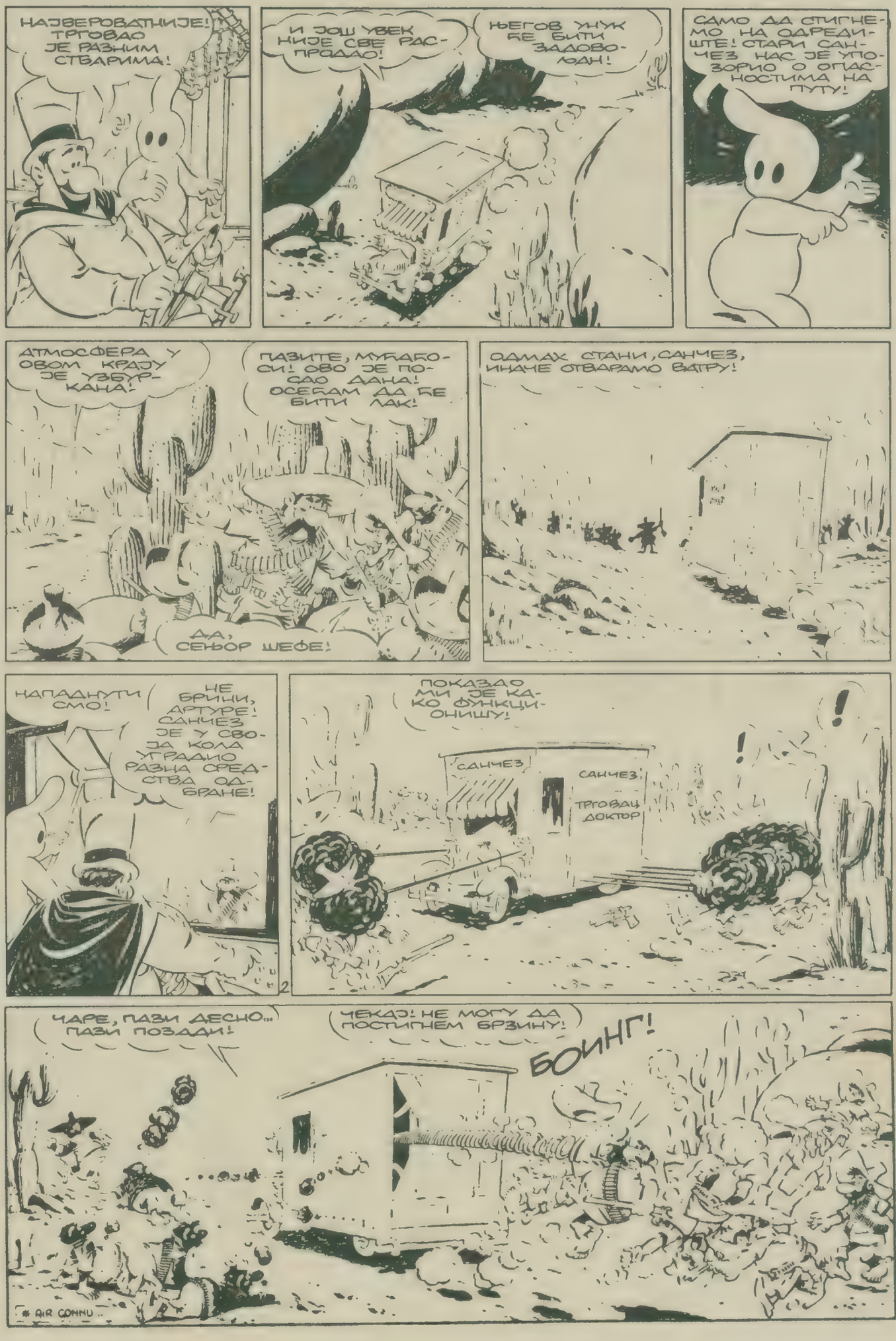
НАЈВЕРОВАТНИЈЕ! ТРГОВАО ЈЕ РАЗНИМ СТВАРИМА!
И ЈОШ УВЕК НИЈЕ СВЕ РАСПРОДАО!
ЊЕГОВ УНУК ЋЕ БИТИ ЗАДОВОЉАН!
САМО ДА СТИГНЕМО НА ОДРЕДИШТЕ! СТАРИ САНЧЕЗ НАС ЈЕ УПОЗОРИО О ОПАСНОСТИМА НА ПУТУ!
АТМОСФЕРА У ОВОМ КРАЈУ ЈЕ УЗБУРКАНА!
ПАЗИТЕ, МУЉАКОСИ! ОВО ЈЕ ПОСАО ДАНА! ОСЕЋАМ ДА ЋЕ БИТИ ЛАК!
ДА, СЕЊОР ШЕФЕ!
ОДМАХ СТАНИ, САНЧЕЗ, ИНАЧЕ ОТВАРАМО ВАТРУ!
НАПАДНУТИ СМО!
НЕ БРИНИ, АРТУРЕ! САНЧЕЗ ЈЕ У СВОЈА КОЛА УГРАДИО РАЗНА СРЕДСТВА ОДБРАНЕ!
ПОКАЗАО МИ ЈЕ КАКО ФУНКЦИОНИШУ!
САНЧЕЗ
САНЧЕЗ
ТРГОВАЦ
ДОКТОР
ЧАРЕ, ПАЗИ ДЕСНО... ПАЗИ ПОЗАДИ!
ЧЕКАЈ! НЕ МОГУ ДА ПОСТИГНЕМ БРЗИНУ!
БОИНГ!
* AIR CONNU

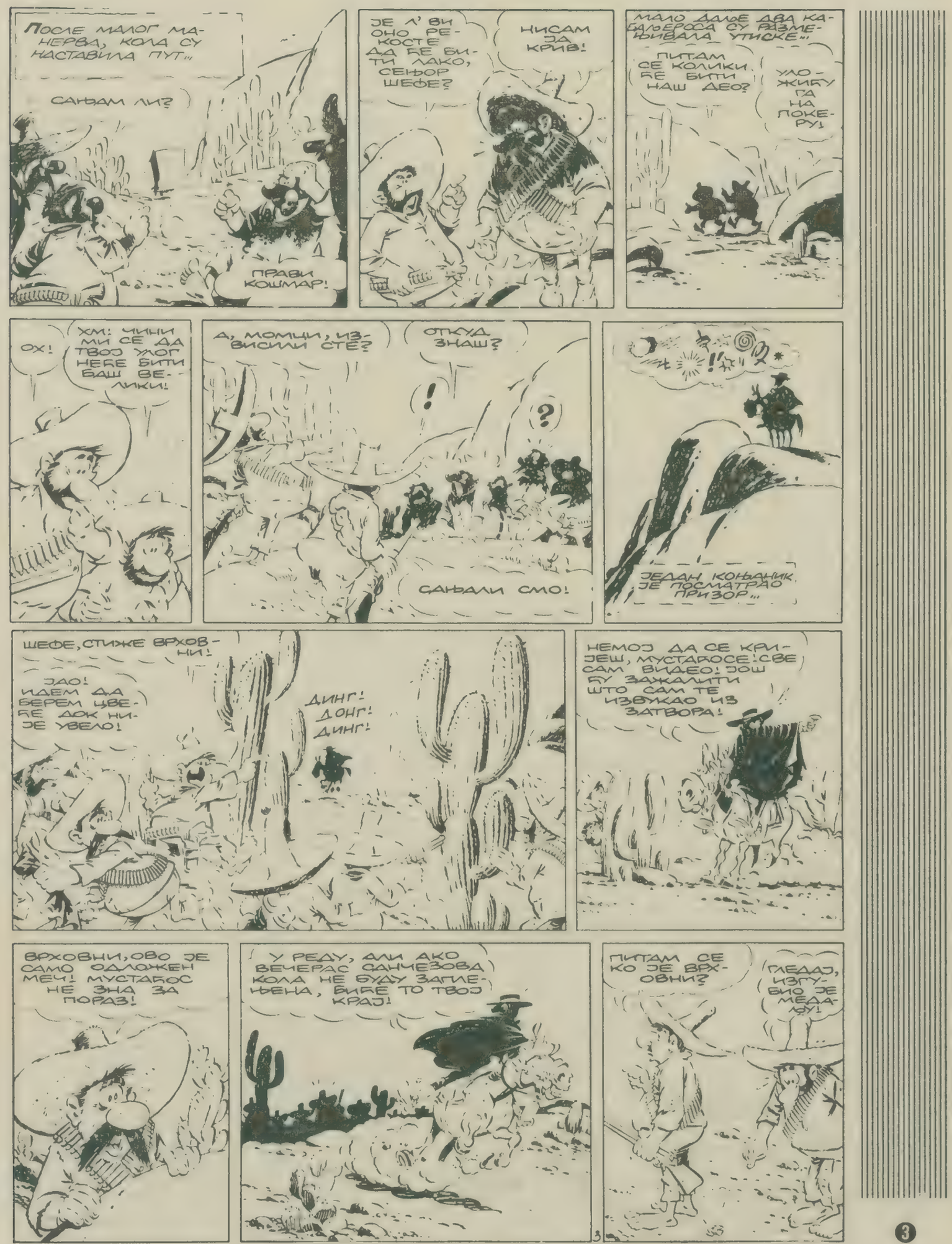
После малог мањерва, кола су наставила пут...
САЊАМ ЛИ?
ПРАВИ КОШМАР!
ЈЕ Л' ВИ ОНО РЕКОСТЕ ДА ЋЕ БИТИ ЛАКО, СЕЊОР ШЕФЕ?
НИСАМ ЈА КРИВ!
МАЛО ДАЉЕ ДВА КАБАЉЕРОСА СУ РАЗМЕЊИВАЛА УТИСКЕ...
ПИТАМ СЕ КОЛИКИ ЋЕ БИТИ НАШ ДЕО?
УЛОЖИЋУ ГА НА ПОКЕРУ!
ОХ!
ХМ: ЧИНИ МИ СЕ ДА ТВОЈ УЛОГ НЕЋЕ БИТИ БАШ ВЕЛИКИ!
А, МОМЦИ, ИЗВИСИЛИ СТЕ?
ОТКУД ЗНАШ?
САЊАЛИ СМО!
ЈЕДАН КОЊАНИК ЈЕ ПОСМАТРАО ПРИЗОР...
ШЕФЕ, СТИЖЕ ВРХОВНИ!
ЈАО! ИДЕМ ДА БЕРЕМ ЦВЕЋЕ ДОК НИЈЕ УВЕЛО!
ДИНГ! ДОНГ! ДИНГ!
НЕМОЈ ДА СЕ КРИЈЕШ, МУСТАЋОСЕ! СВЕ САМ ВИДЕО! ЈОШ ЋУ ЗАЖАЛИТИ ШТО САМ ТЕ ИЗВУКАО ИЗ ЗАТВОРА!
ВРХОВНИ, ОВО ЈЕ САМО ОДЛОЖЕН МЕЧ! МУСТАЋОС НЕ ЗНА ЗА ПОРАЗ!
У РЕДУ, АЛИ АКО ВЕЧЕРАС САНЧЕЗОВА КОЛА НЕ БУДУ ЗАПЛЕЊЕНА, БИЋЕ ТО ТВОЈ КРАЈ!
ПИТАМ СЕ КО ЈЕ ВРХОВНИ?
ГЛЕДАЈ, ИЗГУБИО ЈЕ МЕДАЉУ!

ТО ЈЕ МЕДАЉА ЗА ЗАСЛУГЕ У КУЛИНАРСТВУ!
САМО ЈЕДАН ЧОВЕК ЈЕ ИМА!
КО-ЈИ?
ДОСТА С ПРИЧОМ! СВИ У СЕДЛА! ИЗГУБИЛИ СМО ВЕЋ ДОСТА ВРЕ-МЕНА!
МАЛО КАСНИЈЕ...
ЧАРЕ, БАНДИТИ СУ НАМ ОПЕТ ЗА ПЕТАМА! ПОЖУРИ!
ГАС ДО ДАСКЕ!
ОПКОЛИТЕ ОВАЈ САНДУК НА ТОЧ-КОВИМА!
БИЋЕ ЗА-БАВ-НО!
ОВАЈ ПУТ...
ЈОШ ДВЕ РУЧИЦЕ СУ МИ НА РАС-ПОЛАГА-ЊУ!
ОВАЈ...
ТАК! ТАК! ТАК! ТАК! ТАК!
УХ!
САНЧЕЗ
САНЧЕЗ — ТРГОВАЦ ДОКТОР
ОВА КОЛА СУ ПУ-НА ИЗНЕНАЂЕ-ЊА!
ОХ!
ЈАО! СВА СРЕ-ЋА ШТО НИСАМ ВИШИ!
СРЕЋА ЈЕ И НА МОЈОЈ СТРАНИ!
И ОВА!
НЕВЕРОВАТНО! БОМБЕ У МИРНО ВРЕМЕ!
СПАСАВАЈ СЕ КО МОЖЕ!

50-1087.5

ДОБРО ЈЕ, ЧАРЕ! ОДУСТАЈУ!
САСВИМ РАЗУМЉИВО!
ПОСТАЈЕ ОПАСНО РАДИТИ С ТОБОМ, МУСТАФОС! ОДЛАЗИМ!
И ЈА! ВИШЕ ВОЛИМ ДА ГАЗИМ КАКТУСЕ!
НЕЋЕТЕ ME ВАЉДА ОСТАВИТИ САМОГ С НЕПРИЈАТЕЉЕМ?
ЧУЛИ СТЕ ШТА ЈЕ ВРХОВНИ РЕКАО АКО НЕ УСПЕМ!
ЂАЂЕ И ТИ С НАМА!
У ПРАВУ СТЕ! НИСАМ СПРЕМАН ЗА СУСРЕТ С ЊИМ!
ЗДРАВО ЉОЕ!
СВАКО ЈЕ ОТИШАО У СВОМ ПРАВЦУ...
...ОСИМ МАЛОГ ЛУКАВКА И ЊЕГОВОГ РОЗАКА...
ЈА ОСТАЈЕМ! ХОЋУ ДА САЗНАМ КОМЕ ПРИПАДА ОВА МЕДАЉА!
ПАМЕТАН ЈЕ БИО КО ЈЕ НАПРАВИО ОВА КОЛА!
ИМАМО ЈОШ ТРИДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА ДО ЦИЉА!
ВЕЋ ДЕСЕТАК МИНУТА СУ ЧАРЕ И АРТУР МИРНО ЈЕЗДИЛИ, КАД...
ЧУО СЕ ТРЕСАК И КОЛА СУ СЕ НАКРИВИЛА...
ПИТАМ СЕ ОТКУД КРИВИНА НА ПРАВОМ ПУТУ?
ЈА БИХ ПРЕ РЕКАО ДА НАМ ЈЕ ОТПАО ТОЧАК!
ЕНО ГА! ЈУРИ ПРЕМА ОНОЈ НАПУШТЕНОЈ КУЋИ!

ЧАРЕ, МОЖЕШ ЛИ ДА СПРЕЧИШ КАТАСТРОФУ?
НА ЖАЛОСТ, ДАЛЕКО ЈЕ! МОЖЕМО САМО ДА СЕ НАДАМО ДА УНУТРА НЕМА НИКОГА!
БОИНГ!
АРТУРЕ, ГДЕ НАМ ЈЕ ТОЧАК?
ТО ЈЕ ТАЈНА!
СТАРА КУЋА ЈЕ ОДОЛЕЛА УДАРЦУ, АЛИ ЈЕ ИПАК ПРЕТРПЕЛА ШТЕТУ...
ИМА ЛИ КОГА?
МАГИЦУ! ВИДИ, ЧОВЕК!
КРОЗ КУЋУ ЈЕ ДУВАЛА ПРОМАЈА...
ЕЈ, ДРУГАР, ДА НИСИ ВИДЕО НАШ ТОЧАК?
ТОЧАК? ДА, СЕЊОР! ПРОШАО ЈЕ ИЗМЕЂУ КРУШКЕ И СИРА! ТО МИ ЈЕ БИЛА ВЕЧЕРА!
И ВИШЕ НИ ТРАГА НИ ОД КРУШКЕ, НИ ОД СИРА, НИ ОД ГОСТИЈУ!
ШТА? ИМАО СИ ГОСТЕ?
ДА, ТРОЈИЦУ СИМПАТИЧНИХ ЉУДИ!
ДА ЛИ ЈЕ ОВО ВАША СТВАР?
ЊИХОВА СТВАР?
МОЈА ГЛАВА!

ДА, ГОСПОДО! ТО ЈЕ НАШ ТОЧАК! ВРЛО ЉУБАЗНО ОД ВАС ШТО СТЕ НАМ ГА ВРАТИЛИ!
ЗАХВАЛИЋЕТЕ НАМ СЕ УБРЗО, УКОЛИКО БУДЕТЕ У МОГУЋНОСТИ!
МИСЛИТЕ НА МОЈ НАМЕШТАЈ!
ГРРР!
НЕ ЧУДИМ СЕ ШТО СУ НЕРАСПОЛОЖЕНИ! УЗНЕМИРИЛИ СМО ИХ ЗА ВРЕМЕ ЈЕЛА!
НИСМО МИ КРИВИ! ТОЧАК СЕ САМ ОТКАЧИО!
СТАНИТЕ! КАМИОН!
САНЧЕЗОВ КАМИОН!
ЗНАЧИ, ВИ СТЕ ДЕДА САНЧЕЗ!
Е, НИСАМ! ОН ЈЕ ОСТАО НА СЕВЕРУ, А НАС ЈЕ АНГАЖОВАО ДА ДОВЕЗЕМО КАМИОН ЊЕГОВОМ УНУКУ! ОВО ЈЕ АРТУР, НЕСТАШНИ ДУХ, А ЈА САМ ЧАРЕ МАГИЈА, МАЂИОНИЧАР СА ВИСОКОМ СТРУНОМ СПРЕМОМ!
ЗНАЧИ, ПРИЈАТЕЉИ СМО!
И МИ ИДЕМО КОД САНЧЕЗОВОГ УНУКА!
ОЧАРАНИ СМО!
ЗВАО НАС ЈЕ ДА МУ ПОМОГНЕМО! ДЕШАВАЈУ МУ СЕ ЧУДНЕ СТВАРИ!
У ИСТО ВРЕМЕ, ЈЕДАН ЧОВЕК ОБУЧЕН У ЦРНО, ПОСТАО ЈЕ НЕСТРПЉИВ...
НЕМА МУСТАЋОСА! ЗНАЧИ ДА ЈЕ ОМАНУО!
ДИНГ! ДИНГ!
ТО ЈЕ ИЗДАЈА! АКО НИЈЕ ЗБРИСАО, ЗНА ШТА МУ СЛЕДУЈЕ! НА ВАС ЈЕ РЕД ДА ИНТЕРВЕНИШЕТЕ!
СИ, СЕЊОР! ШТА НЕ МОГУ БАНДИТИ, МОЖЕМО МИ!
И ТО ЛЕГАЛНО! ХА! ХА! ХА!

ИДЕМ У ШТАБ! И ЗАПАМТИТЕ, ТРЕБА МИ ПОШТО-ПОТО САНЧЕЗОВ КАМИОН И ОНО ШТО ЈЕ У ЊЕМУ!
ИМАЋЕТЕ ГА! ПУКОВНИКОВА РЕЧ!
ГРУПА ВОЈНИКА СЕ УПУТИЛА ПРЕМА САНТА-ФИГАРУ...

ПОПРАВКА ЈЕ ЗАВРШЕНА! МОЖЕМО ДА КРЕНЕМО!
НИСАМ СЕ НИКАД ВОЗИО ОВАКВИМ КОЛИМА!

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЧУЈЕМ ТОПОТ КОЊА!

ДА, ТАМО!
ГУВЕРНЕРОВИ ВОЈНИЦИ!
ИДУ ПРЕМА НАМА! НИЈЕ ДОБРО!

ДОБАР ДАН, ВОЈНИЦИ! МАЛО СТЕ ЗАКАСНИЛИ! НАПАДИ СУ НАС БАНДИТИ... АЛИ СУ ПОБЕГЛИ!
САНЧЕЗ
ТРГОВАЦ ДОКТОР

МА ШТА МИ РЕЧЕ? БАШ ЗАНИМЉИВО!
БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ! ХАПСИМО ВАС ЗБОГ ИЛЕГАЛНОГ ТРАНСПОРТА!

МИ НЕМАМО ИЛЕГАЛНУ РОБУ!
ВИДЕЋЕМО ТО КАД ЗАПЛЕНИМО РОБУ И КАМИОН!

АЛАЛ ВЕРА!
ЧУДНО!
ОВО МИ ЈЕ СУМЊИВО!

ДА НИСУ ОВО ЛАЖНИ ВОЈНИЦИ?
РЕКЛИ СУ НАМ ДА СЕ ОВДЕ ДЕШАВАЈУ ЧУДНЕ СТВАРИ!
НЕ БИХ ВОЛЕО ДА ИМ ПАДНЕМ ШАКА!

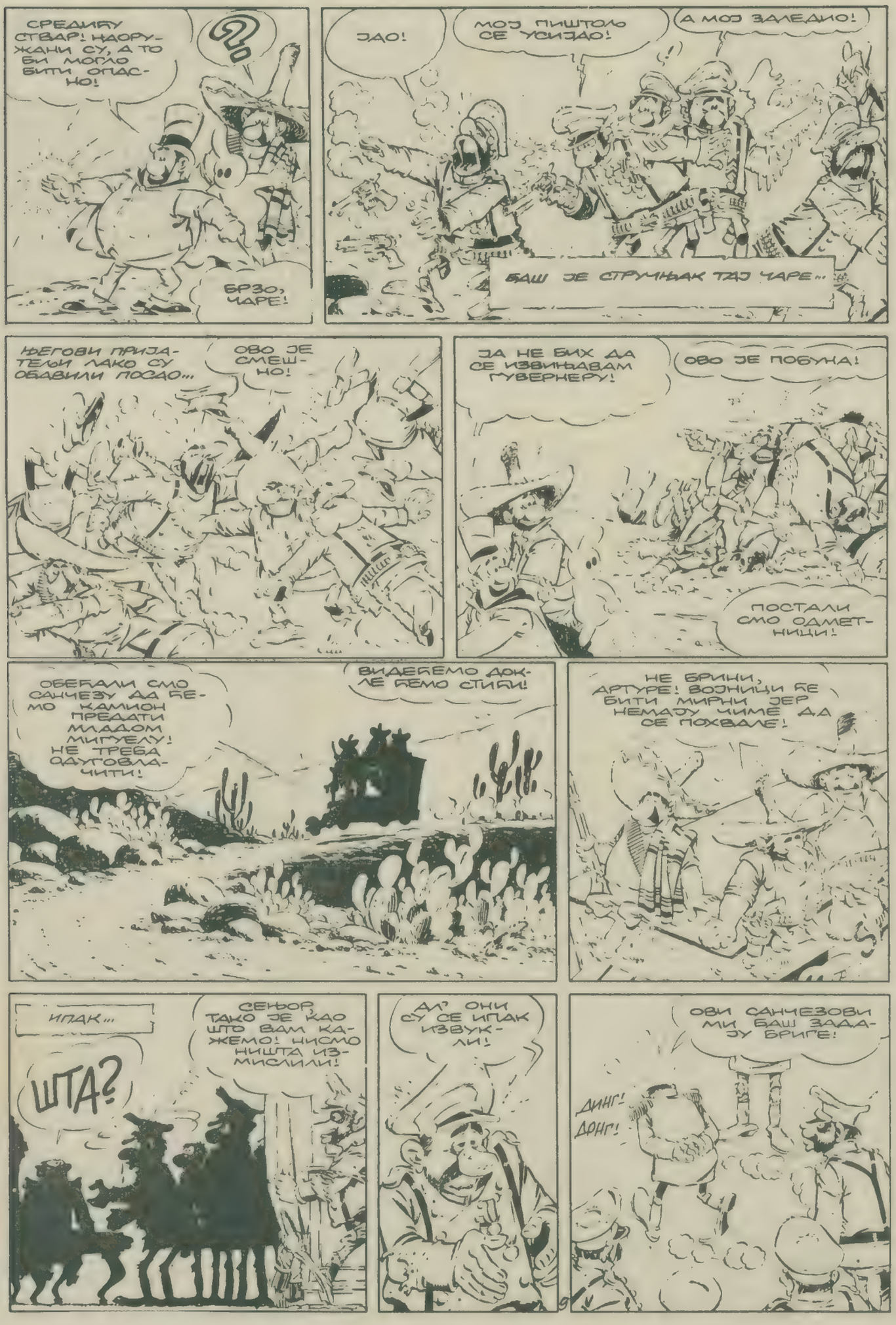
СРЕДИЋУ СТВАР! НАОРУЖАНИ СУ, А ТО БИ МОГЛО БИТИ ОПАСНО!
?!
БРЗО, ЧАРЕ!
ЈАО!
МОЈ ПИШТОЉ СЕ УСИЈАО!
А МОЈ ЗАЛЕДИО!
БАШ ЈЕ СТРУЧЊАК ТАЈ ЧАРЕ...
ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ЛАКО СУ ОБАВИЛИ ПОСАО...
ОВО ЈЕ СМЕШНО!
ЈА НЕ БИХ ДА СЕ ИЗВИЊАВАМ ГУВЕРНЕРУ!
ОВО ЈЕ ПОБУНА!
ПОСТАЛИ СМО ОДМЕТНИЦИ!
ОБЕЋАЛИ СМО САНЧЕЗУ ДА ЋЕМО КАМИОН ПРЕДАТИ МЛАДОМ МИГУЕЛУ! НЕ ТРЕБА ОДУГОВЛАЧИТИ!
ВИДЕЋЕМО ДОКЛЕ ЋЕМО СТИЋИ!
НЕ БРИНИ, АРТУРЕ! ВОЈНИЦИ ЋЕ БИТИ МИРНИ ЈЕР НЕМАЈУ ЧИМЕ ДА СЕ ПОХВАЛЕ!
ИПАК...
ШТА?
СЕЊОР, ТАКО ЈЕ КАО ШТО ВАМ КАЖЕМО! НИСМО НИШТА ИЗМИСЛИЛИ!
АЛ' ОНИ СУ СЕ ИПАК ИЗВУКЛИ!
ОВИ САНЧЕЗОВИ МИ БАШ ЗАДАЈУ БРИГЕ!
ДИНГ!
ДОНГ!

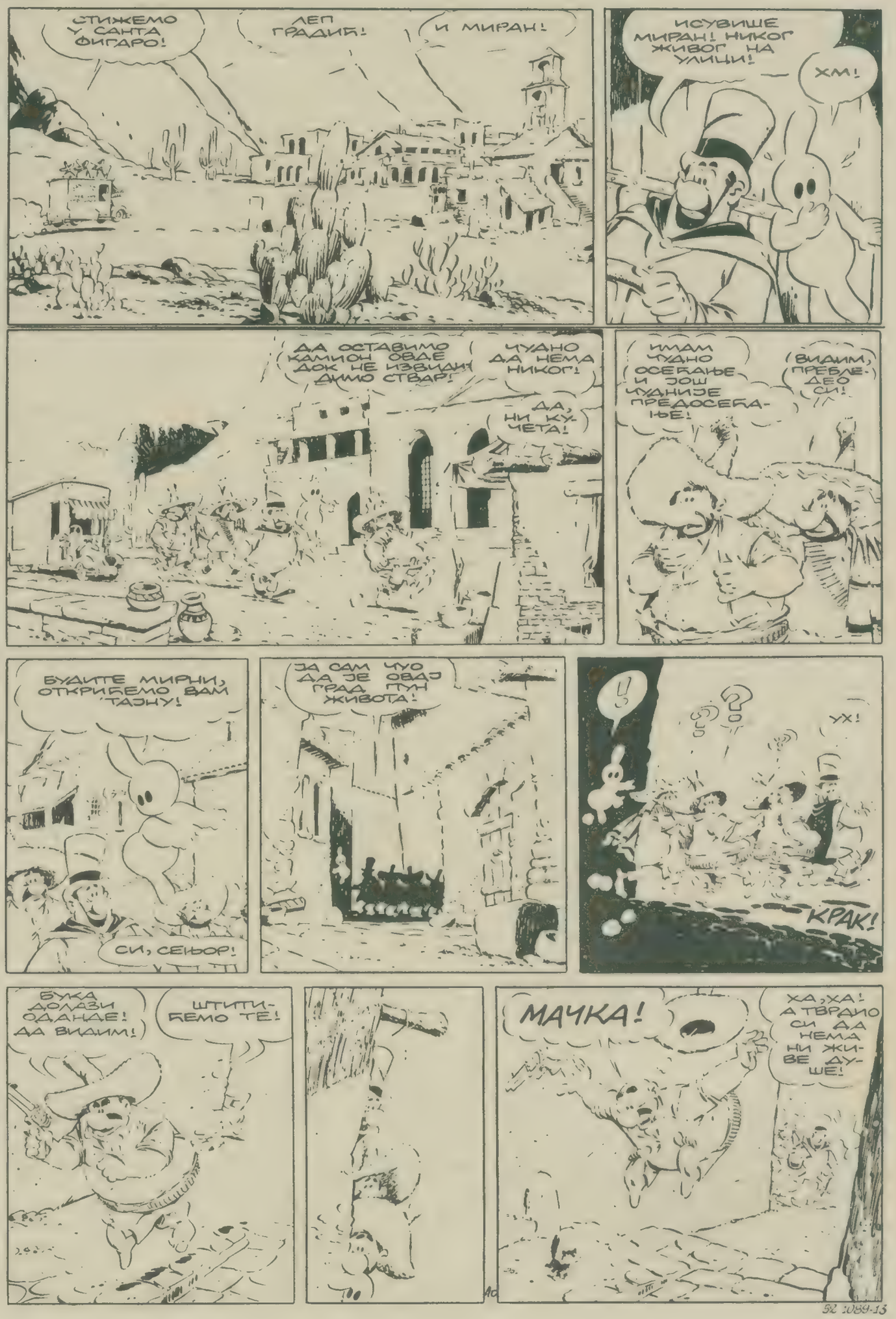
СТИЖЕМО У САНТА ФИГАРО!
ЛЕП ГРАДИЋ!
И МИРАН!
ИСУВИШЕ МИРАН! НИКОГ ЖИВОГ НА УЛИЦИ!
ХМ!
ДА ОСТАВИМО КАМИОН ОВДЕ ДОК НЕ ИЗВИДИМ ДИМО СТВАР!
ЧУДНО ДА НЕМА НИКОГ!
ДА, НИ КУЧЕТА!
ИМАМ ЧУДНО ОСЕЋАЊЕ И ЈОШ ЧУДНИЈЕ ПРЕДОСЕЋАЊЕ!
ВИДИМ, ПРЕВЛАДЕО СИ!
БУДИТЕ МИРНИ, ОТКРИЋЕМО ВАМ ТАЈНУ!
СИ, СЕЊОР!
ЈА САМ ЧУО ДА ЈЕ ОВАЈ ГРАД ПУН ЖИВОТА!
!
?
УХ!
КРАК!
БУКА ДОЛАЗИ ОДАНДЕ! ДА ВИДИМ!
ШТИТИЋЕМО ТЕ!
МАЧКА!
ХА, ХА! А ТВРДИО СИ ДА НЕМА НИ ЖИВЕ ДУШЕ!

32 1089-13

У ИСТОМ МОМЕНТУ ЧУО СЕ ЈОШ ЗАСНИЈИ ЗВУК...
ЈЕ Л' ЈОШ МИСЛИТЕ ДА ЈЕ МАЧКА У ПИТАЊУ?
?

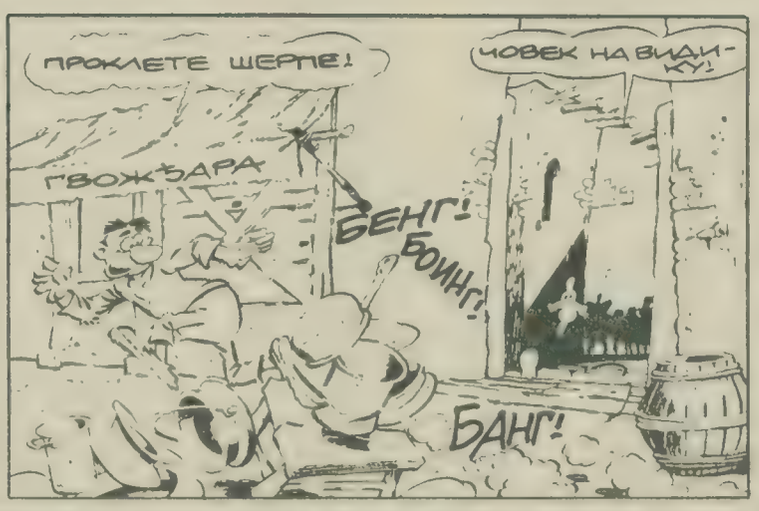
ПРОКЛЕТЕ ШЕРПЕ!
ЧОВЕК НА ВИДИКУ!
ГВОЖЂАРА
БЕНГ!
БОИНГ!
БАНГ!

ЕЈ, ПРИЈАТЕЉУ, ЧЕКАЈ!
ПОБЕЖЕ!

СТАНИ! НЕЋЕМО ТИ НИШТА!

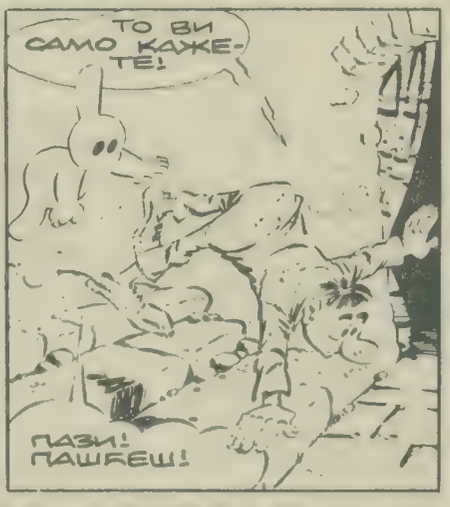
ТО ВИ САМО КАЖЕТЕ!
ПАЗИ! ПАШЋЕШ!

КАЖИ НАМ ГДЕ СУ ЖИТЕЉИ ГРАДА!

САКРИЛИ СУ СЕ У ГИДАНИ-НУ! ОБАВЕШТЕНИ СМО ДА ЋЕ НАС НАПАСТИ МУ-СТАЋОСОВИ БАНДИТИ!

А, МУСТАЋОС! И НАС ЈЕ НА-ПАО! МИ ТРАЖИ-МО МИГУЕЛА САНЧЕЗА!
ЊЕГА? ОХ, ЗАДНИК!

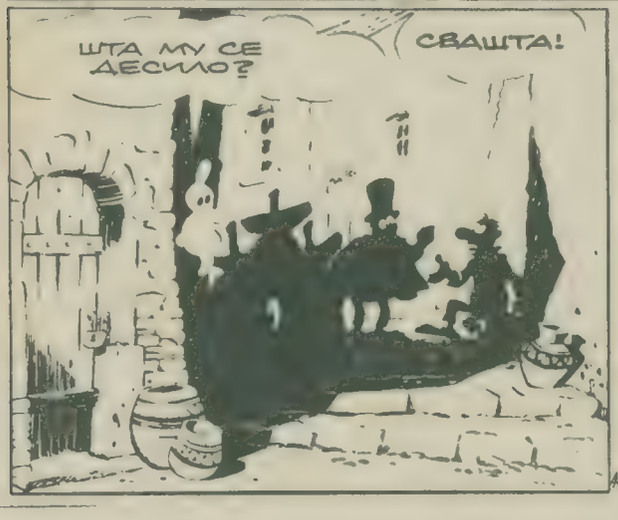
ШТА МУ СЕ ДЕСИЛО?
СВАШТА!

ПЕРИОДИЧНО, А ПОНЕКАД И ЧЕШЋЕ, ГРАД НАПАДНУ СТРАШ-НИ БАНДИТИ!

ГУВЕРНЕР НАМ ПОШАЉЕ ВОЈНИКЕ, АЛИ УВЕК КАСНО! ОНИ ОДНЕСУ СВЕ ОНО ШТО БАНДИТИ ОСТАВЕ!

МИГУЕЛ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ОБРАЗУЈЕ ГРУПУ ЗА ОДБРАНУ, АЛИ, НА ЖАЛОСТ, МЛАДИ И ХРАБРИ ЉУДИ СУ ОВДЕ РЕТКИ!
ЗАТО НАМ ЈЕ И ПИСАО ДА ДОЂЕМО!
ПОТРЕБНА МУ ЈЕ НАША ПОМОЋ!
ЈУМЕ ЈЕ ПРАТИО ЧОВЕКА КОЈИ НАС ЈЕ ОБАВЕСТИО О НАПАДУ! ОД ТАДА ГА НИСМО ВИДЕЛИ!
БАШ ЧУДНО! ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ТОГ ЧОВЕКА?
ДОЛАЗИО ЈЕ ВИШЕ ПУТА! ЖИВИ У ТЕМБЛАДОРУ ГДЕ ЈЕ И РЕЗИДЕНЦИЈА НОВОГ ГУВЕРНЕРА!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СЕ МИГУЕЛ ВРАТИ СА ПОЈАЧАЊЕМ! СРЕЋА ШТО НАС ЈОШ НИСУ НАПАЛИ, ИНАЧЕ...
ДА ВИДИМО ЧИМЕ САД РАСПОЛАЖЕМО!
СА МНОМ... ДОК МИГУЕЛ НЕ ДОЂЕ!
ЗАИСТА МАЛО!
САД СМО, АРТУРЕ, И МИ ТУ!
БРАВО! ВИ ОСТАНИТЕ ОВДЕ, А АРТУР И ЈА ИДЕМО У ТЕМБЛАДОР!
БУДИТЕ ОПРЕЗНИ! ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ДА СЕ ДЕШАВАЈУ ЧУДНЕ СТВАРИ!
НЕ БРИНИТЕ И ОТВОРИТЕ ЧЕТВОРЕ ОЧИ!
ИДЕМО ЛИ КАМИОНОМ?
НЕ! СУВИШЕ ЈЕ УПАДЉИВ!
САНЧЕЗ

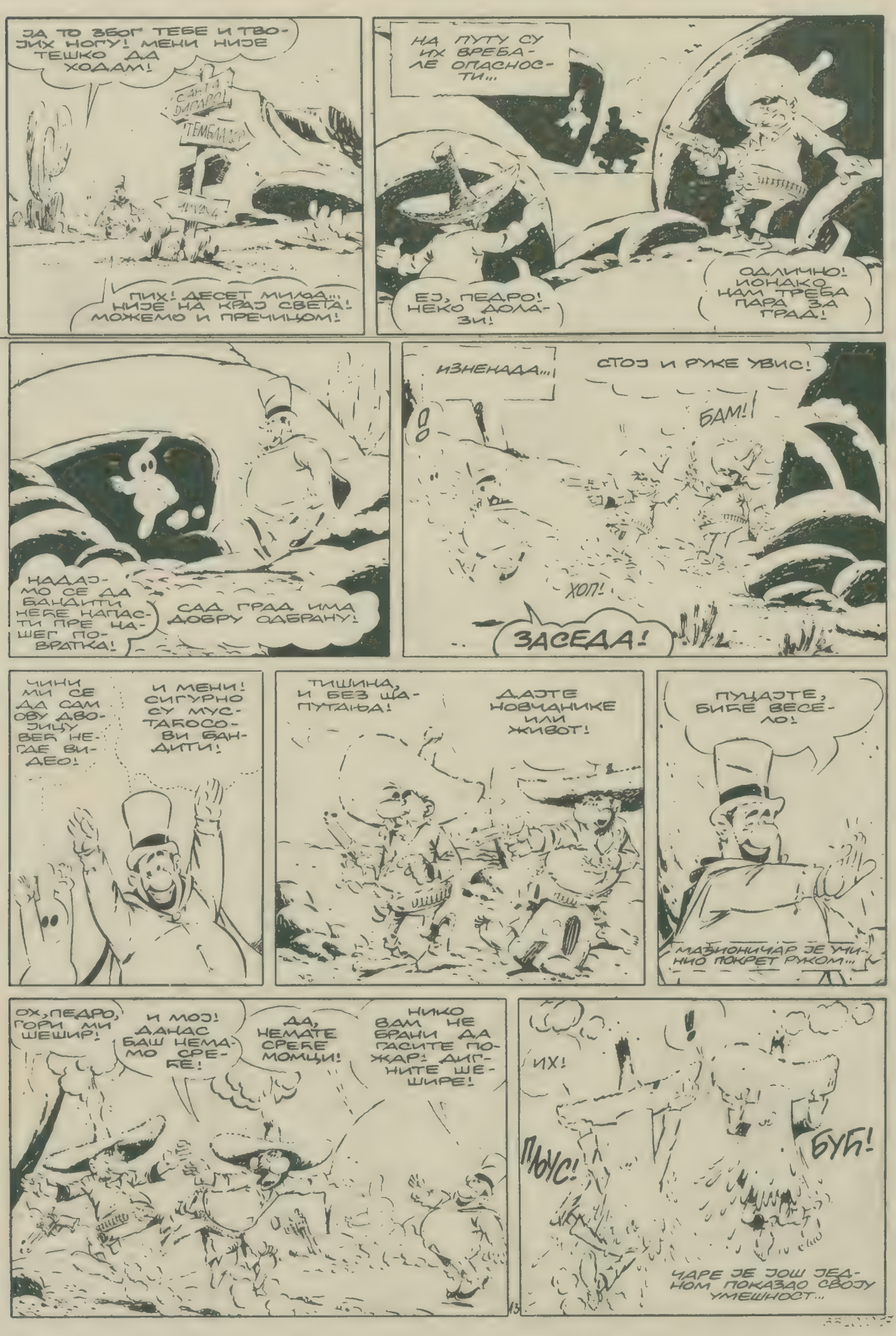
ЗА ТО ЗБОГ ТЕБЕ И ТВОЈИХ НОГУ! МЕНИ НИЈЕ ТЕШКО ДА ХОДАМ!
САН ДИЈЕГО
ТЕМБЛАЦ
ПИХ! ДЕСЕТ МИЉА... НИЈЕ НА КРАЈ СВЕТА! МОЖЕМО И ПРЕЧИЦОМ!
НА ПУТУ СУ ИХ ВРЕБАЛЕ ОПАСНОСТИ...
ЕЈ, ПЕДРО! НЕКО ДОЛАЗИ!
ОДЛИЧНО! ИОНАКО НАМ ТРЕБА ПАРА ЗА ГРАД!
НАДАЈМО СЕ ДА БАНДИТИ НЕЋЕ НАПАСТИ ПРЕ НАШЕГ ПОВРАТКА!
САД ГРАД ИМА ДОБРУ ОДБРАНУ!
ИЗНЕНАДА...!
СТОЈ И РУКЕ УВИС!
БАМ!
ХОП!
ЗАСЕДА!
ЧИНИ МИ СЕ ДА САМ ОВУ ДВОЈИЦУ ВЕЋ НЕГДЕ ВИДЕО!
И МЕНИ! СИГУРНО СУ МУСТАФОСОВИ БАНДИТИ!
ТИШИНА, И БЕЗ ШАПУТАЊА!
ДАЈТЕ НОВЧАНИКЕ ИЛИ ЖИВОТ!
ПУЦАЈТЕ, БИЋЕ ВЕСЕЛО!
МАЈСТОРИЧАР ЈЕ УМИЊИО ПОКРЕТ РУКОМ...
ОХ, ПЕДРО, ГОРИ МИ ШЕШИР!
И МОЈ! ДАНАС БАШ НЕМАМО СРЕЋЕ!
ДА, НЕМАТЕ СРЕЋЕ МОМЦИ!
НИКО ВАМ НЕ БРАНИ ДА ГАСИТЕ ПОЖАР! ДИГНИТЕ ШЕШИРЕ!
ИХ!
ПЉУС!
БУЉ!
ЧАРЕ ЈЕ ЈОШ ЈЕДНОМ ПОКАЗАО СВОЈУ УМЕШНОСТ...

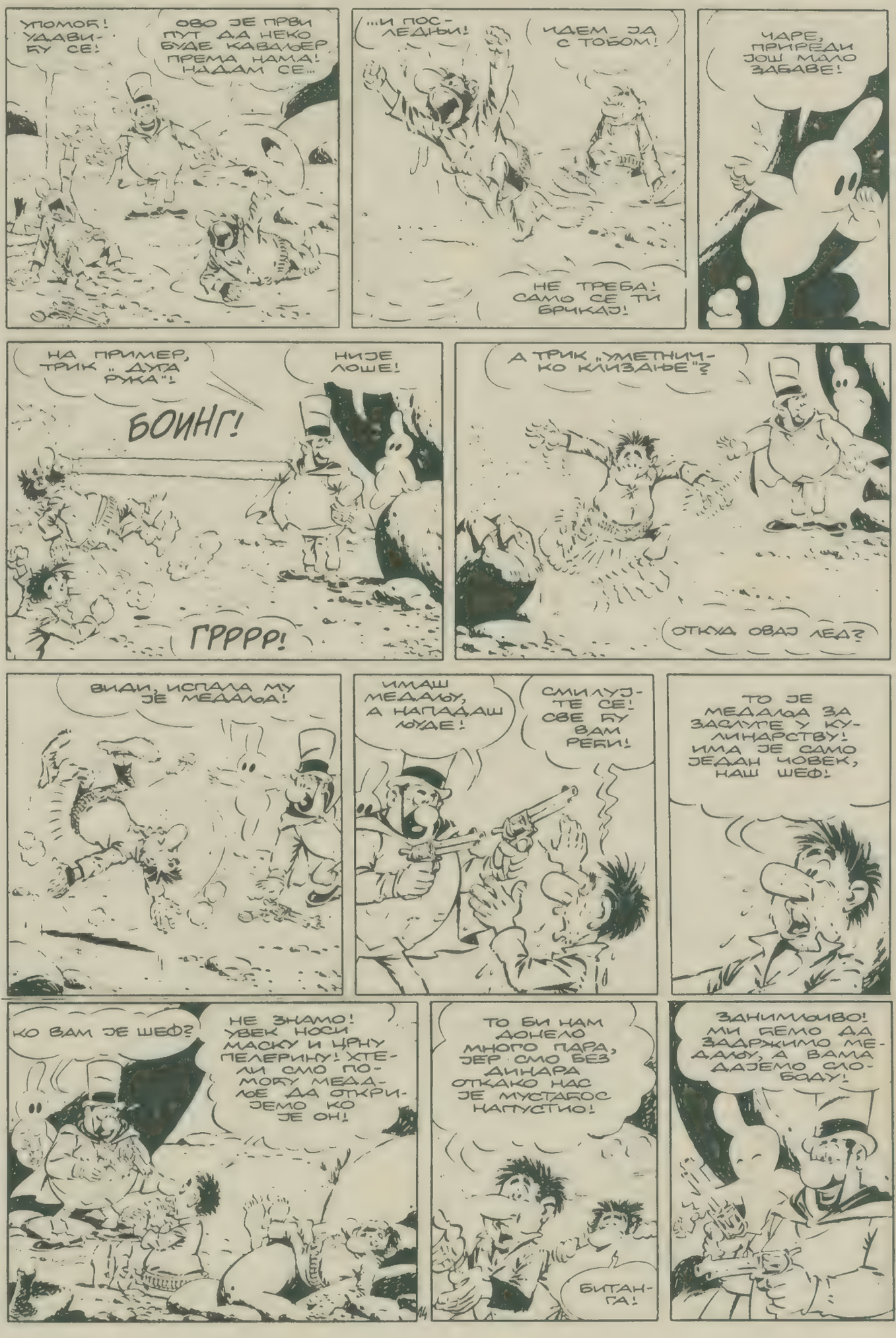
УПОМОЋ! УДАВИ-ЋУ СЕ!
ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА НЕКО БУДЕ КАВАЉЕР ПРЕМА НАМА! НАДАМ СЕ...
...И ПОС-ЛЕДЊИ!
ЋДЕМ ЈА С ТОБОМ!
НЕ ТРЕБА! САМО СЕ ТИ БРИЧКАЈ!
ЧАРЕ, ПРИРЕДИ ЈОШ МАЛО ЗАБАВЕ!
НА ПРИМЕР, ТРИК „ДУГА РУКА"!
НИЈЕ ЛОШЕ!
БОИНГ!
ГРРРР!
А ТРИК „УМЕТНИЧ-КО КЛИЗАЊЕ"?
ОТКУД ОВАЈ ЛЕД?
ВИДИ, ИСПАЛА МУ ЈЕ МЕДАЉА!
ИМАШ МЕДАЉУ, А НАПАДАШ ЉУДЕ!
СМИЛУЈ-ТЕ СЕ! СВЕ ЋУ ВАМ РЕЋИ!
ТО ЈЕ МЕДАЉА ЗА ЗАСЛУГЕ У КУ-ЛИНАРСТВУ! ИМА ЈЕ САМО ЈЕДАН ЧОВЕК, НАШ ШЕФ!
КО ВАМ ЈЕ ШЕФ?
НЕ ЗНАМО! УВЕК НОСИ МАСКУ И ЦРНУ ПЕЛЕРИНУ! ХТЕ-ЛИ СМО ПО-МОЋИ МЕДА-ЉЕ ДА ОТКРИ-ЈЕМО КО ЈЕ ОН!
ТО БИ НАМ ДОНЕЛО МНОГО ПАРА, ЈЕР СМО БЕЗ ДИНАРА ОТКАКО НАС ЈЕ МУСТАЋОС НАПУСТИО!
БИТАН-ГА!
ЗАНИМЉИВО! МИ ЋЕМО ДА ЗАДРЖИМО МЕ-ДАЉУ, А ВАМА ДАЈЕМО СЛО-БОДУ!

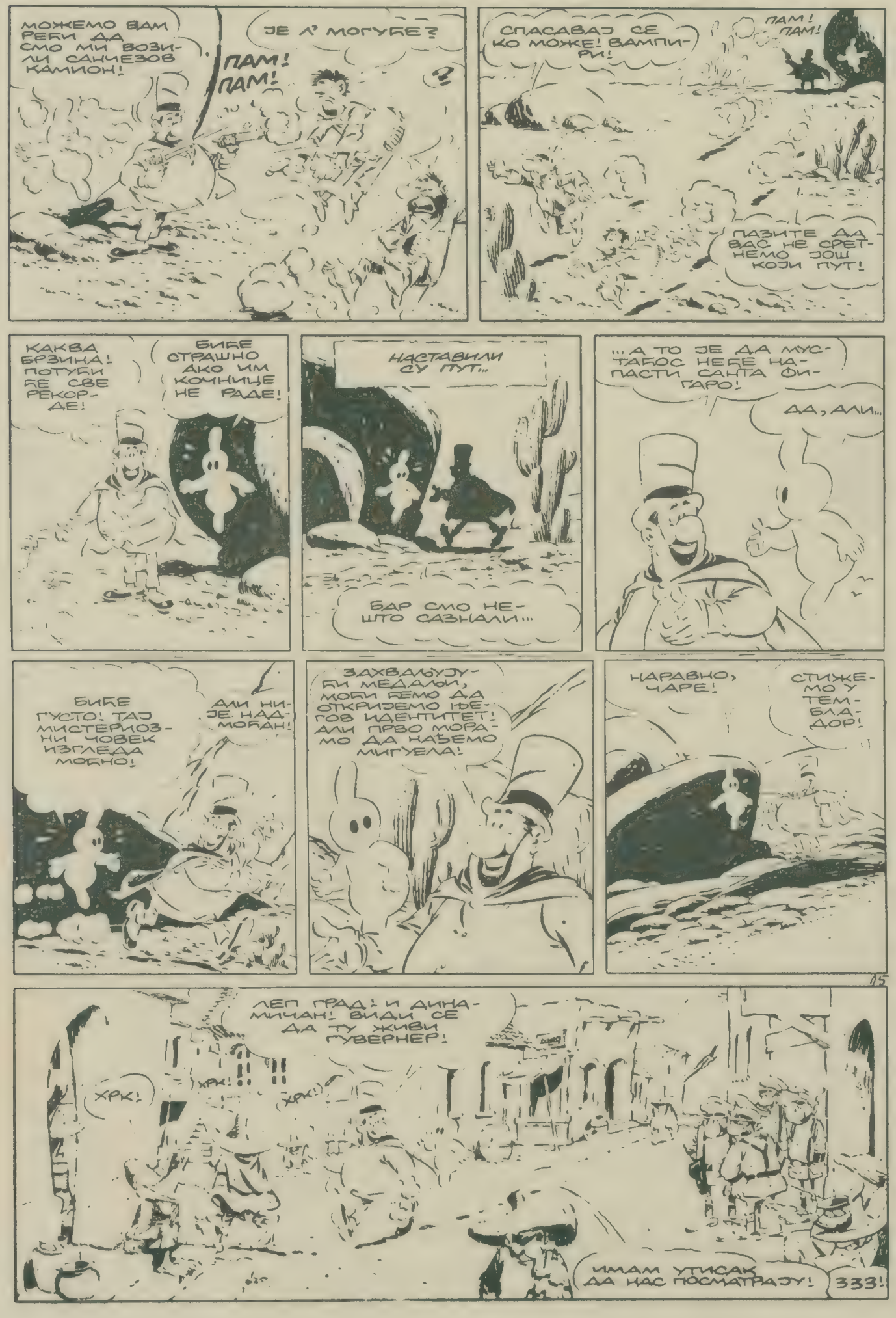
МОЖЕМО ВАМ РЕЋИ ДА СМО МИ ВОЗИЛИ САНЧЕЗОВ КАМИОН!
ЈЕ Л' МОГУЋЕ?
ПАМ! ПАМ!
?
СПАСАВАЈ СЕ КО МОЖЕ! ВАМПИРИ!
ПАМ! ПАМ!
ПАЗИТЕ ДА ВАС НЕ СРЕТНЕМО ЈОШ КОЈИ ПУТ!
КАКВА БРЗИНА! ПОТУКЛИ ЋЕ СВЕ РЕКОРДЕ!
БИЋЕ СТРАШНО АКО ИМ КОЧНИЦЕ НЕ РАДЕ!
НАСТАВИЛИ СУ ПУТ...
БАР СМО НЕШТО САЗНАЛИ...
...А ТО ЈЕ ДА МУСТАЋОС НЕЋЕ НАПАСТИ САНТА ФИГАРО!
ДА, АЛИ...
БИЋЕ ГУСТО! ТАЈ МИСТЕРИОЗНИ ЧОВЕК ИЗГЛЕДА МОЋНО!
АЛИ НИЈЕ НАДМОЋАН!
ЗАХВАЉУЈУЋИ МЕДАЉИ, МОЋИ ЋЕМО ДА ОТКРИЈЕМО ЊЕГОВ ИДЕНТИТЕТ! АЛИ ПРВО МОРАМО ДА НАЂЕМО МИГУЕЛА!
НАРАВНО, ЧАРЕ!
СТИЖЕМО У ТЕМБЛАДОР!
05
ЛЕП ГРАД! И ДИНАМИЧАН! ВИДИ СЕ ДА ТУ ЖИВИ ГУВЕРНЕР!
ХРК!
ХРК!
ХРК!
ИМАМ УТИСАК ДА НАС ПОСМАТРАЈУ!
ЗЗЗ!

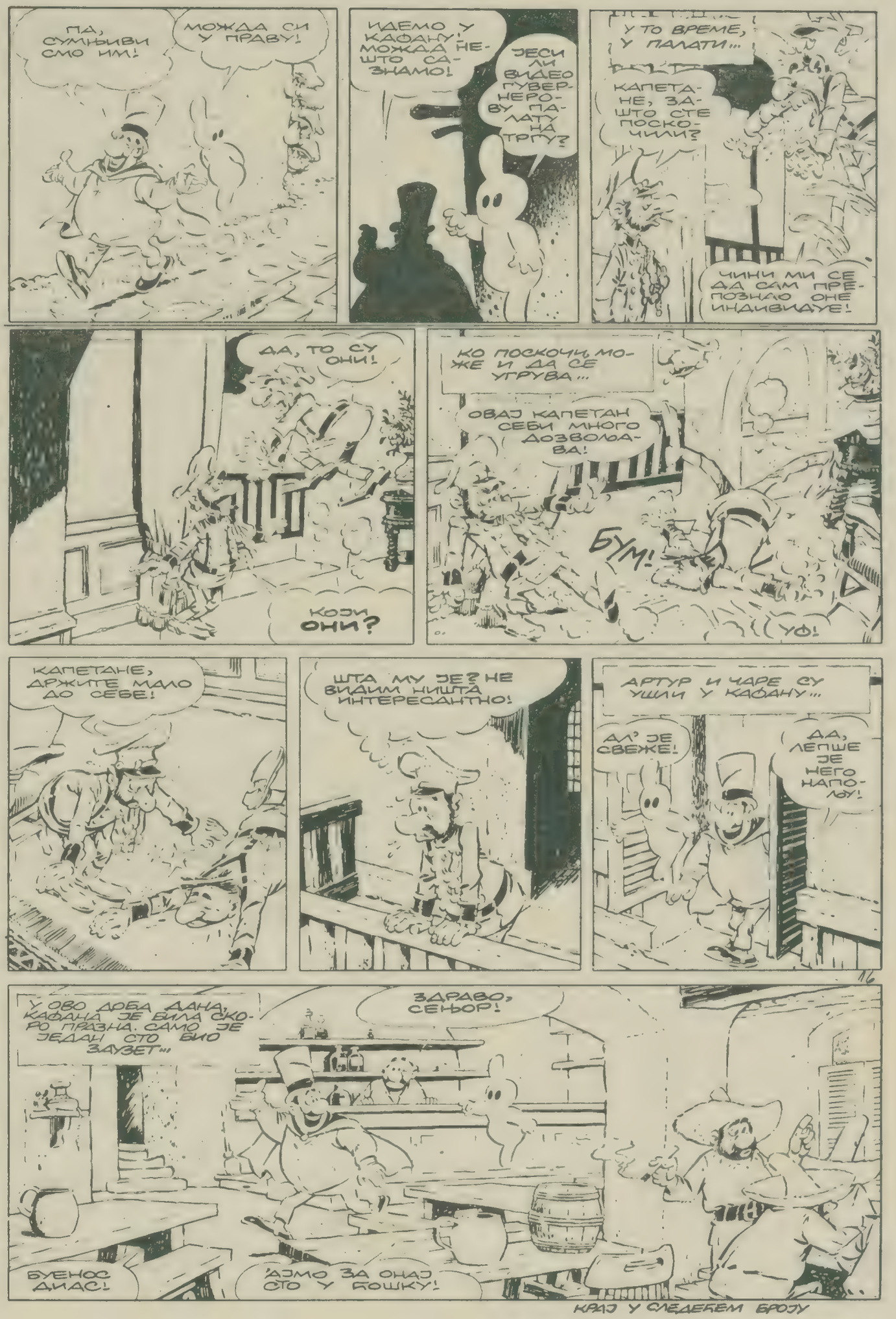
ПА, СУМЊИВИ СМО ИМ!
МОЖДА СИ У ПРАВУ!
ИДЕМО У КАФАНУ! МОЖДА НЕШТО САЗНАМО!
ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО ГУВЕРНЕРОВУ ПАЛАТУ НА ТРГУ?
У ТО ВРЕМЕ, У ПАЛАТИ...
КАПЕТАНЕ, ЗАШТО СТЕ ПОСКОЧИЛИ?
ЧИНИ МИ СЕ ДА САМ ПРЕПОЗНАО ОНЕ ИНДИВИДУЕ!
ДА, ТО СУ ОНИ!
КОЈИ ОНИ?
КО ПОСКОЧИ, МОЖЕ И ДА СЕ УГРУВА...
ОВАЈ КАПЕТАН СЕБИ МНОГО ДОЗВОЛАВА!
БУМ!
УФ!
КАПЕТАНЕ, ДРЖИТЕ МАЛО ДО СЕБЕ!
ШТА МУ ЈЕ? НЕ ВИДИМ НИШТА ИНТЕРЕСАНТНО!
АРТУР И ЧАРЕ СУ УШЛИ У КАФАНУ...
АЛ' ЈЕ СВЕЖЕ!
ДА, ЛЕПШЕ ЈЕ НЕГО НАПОЉУ!
У ОВО ДОБА ДАНА, КАФАНА ЈЕ БИЛА СКОРО ПРАЗНА. САМО ЈЕДАН СТО БИО ЗАУЗЕТ...
ЗДРАВО, СЕЊОР!
БУЕНОС ДИАС!
ДАЈМО ЗА ОНАЈ СТО У БОШКУ!

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ВЕСТИ ИЗ ПЕТЕ ДИМЕНЗИЈЕ

ДУХОВНИ СУСТАНАРИ

Сваког јутра списатељка Рут Монтгомери надноси прсте над писаћу машину и медитира. И, гле чуда! Речи ускоро почињу да се гомилају по хартији, и то диктирано право из уста духова. Монтгомеријева каже да је тако написала све своје књиге, укључујући и бестселер о познатом медијуму Џон Диксон.

Недавно су духови пренеразили Монтгомеријеву фантастичним предсказањем: 2000. године Земља ће се померити са своје осе што ће проузроковати земљотресе и џиновске таласе плиме. Али, људска раса ће опстати захваљујући сустанарима – „спиритуалним спасиоцима" – који преузимају тела доспелих на ивицу физичког или емоционалног колапса.

Посредством писаће машине натприродни известитељи Рут Монтгомери открили су имена многих људи кроз историју у које су се уселили духовни сустанари, укључујући Исуса Христа, Кристифора Колумба и Чарлса Колсона.

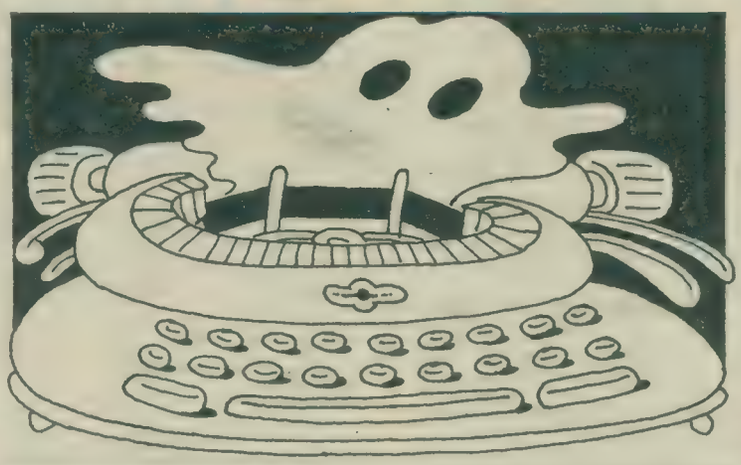

Животи седамнаесторице живих духовних сустанара постали су тема најновије књиге Рут Монтгомери „Улаз у сутрашњицу". Она пише, између осталог, о шведском научнику Бјерну Ортенхајму, који је једног ветровитог дана седео на морској обали смишљајући самоубиство када је бриљантна душа Алберта Ајнштајна ушла у његово тело. Данас, каже Монтгомеријева, Ортенхајм побољшава Ајнштајнову теорију релативности (већ је променио $E=mc^2$ у $E=mc^4$).

Други духовни сустанар је покојни египатски председник Анвер ел Садат. У време Другог светског рата он је био гневни, обесхрабрени револуционар који је чамио у затворској ћелији. А онда, тврди Монтгомеријева, „једна велика египатска душа ушетала је у његово тело створивши моћног главара државе. Врло је могуће, додаје она, да ће се Садатова душа вратити да помогне разрешењу кризе на Блиском истоку – овога пута под новим именом и изгледом.

Ако тврдње Рут Монтгомери некоме можда и зазвуче малчице „сумњиво", бар је њен издавач „Г. П. Патнем" из Њујорка убеђен да она збори истину. „Улаз у сутрашњицу", изјављује ова фирма, представља „приручник за опстанак у новој ери".

ВАНЗЕМАЉЧЕВ ГРОБ

Године 1897. железница која је превозила досељенике према америчком Западу већ је заобишла градић Аурору у Тексасу. Разлог: епидемија жуте грознице покосила је готово половину становништва и Аурори је претила опасност да постане мртав град. Преживели мештани молили су небеса да учине неко чудо које ће привући нове досељенике и – чудо се десило.

У пролеће 1897. године локални листови објавили су сензационалну вест да се кућун једног „тајанственог ваздушног брода" зарио у бунар на фарми судије Џ. С. Проктора. Угљенисано тело неког ванземаљца, гласио је извештај, сахрањено је на месном гробљу, а на недгробном споменику нацртан ваздушни брод.

Протеклих деценија НЛО истраживачи једнодушно су тврдили да је наводна катастрофа била најобичнија измишљотина срачуната на то да привуче радознале у град. Али, Волтер Ендрас, истраживач Заједничке НЛО мреже (MUFON) у Тексасу, изјавио је недавно да је нађено једно парче тајанствене летелице. Лабораторијска испитивања, додаје он, доказала су да предмет који је тресnuo у бунар – ма одакле да је дошао – није био начињен људском руком.

Ендрас тврди да је истраживач MUFON-а Бил Кејс у близини Прокторовог бунара нашао парче метала и да је рендгенским зрачењем утврђено да је посреди чист алуминијум без икаквих примеса, рецимо бакра, које садржи комерцијални алуминијум. На несрећу, Ендрас не може да открије име лабораторије која је обавила тестирање. Ту услугу лабораторија је његовој групи учинила бесплатно мада иначе наплаћује 75 долара на сат, па уколико то обелодани порески органи могли би помислити да ту нису чиста посла.

НЛО стручњак Џејмс Оберг, међутим, указује да човек не мора бити Шерлок Холмс да би увидео да ту нешто није у реду. Будући да лабораторија не може да буде откривена, не постоји начин којим би се проверили резултати теста, каже он. Сем тога, „уколико је посреди подвала, популарност једине туристичке атракције града била би озбиљно нарушена. Знате, на капији гробља у Аурори стално дежура један човек и сакупља новац од људи који долазе да виде ванземаљчев гроб. Зашто га они напросто не ископају и тако пруже коначан доказ?"

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

КАКО ЈЕ ЖИВЕО ФИЛИП ВИШЊИЋ

НЕКА ЈЕ КОСТ ДО КОСТИ !

Слепи гуслар је уживао да измишља приче у којима је он био устаник и јунак, и у којима је имао вид

Да је рођен касније, Филип Вишњић би се презивао Вилић, по презимену Ђорђа, његовог оца. Међутим, како је у Србији све до пре стотинак година владао обичај да дете добије презиме по надимку једног од родитеља, тако је и Филип постао Вишњић зато што су његову мајку Марију сви звали – Вишња.

И Вилићима није то било право презиме. Добили су га по надимку неког претка, неког вилаћа, изузетно храброг и силовитог човека, коме су, како се веровало, због тих особина, пријатељи биле више силе па чак и саме виле.

Поред Ђорђа, Вилић је било презиме и његове браће Марка, Лазара и Луке. Они су били староседеоци у Трнову, селу подно Мајевице. Чак се причало да је већина села била њихова баштина и да су им то потврдиле, писмено, турске власти. Истина или не, тек, извесно је да су Вилићи чинили приљежну задругу и да је због њихове радиности цело домаћинство било уважавано у крају.

У таквој средини, Ђорђу и Вишњи родио се син Филип. Претпоставља се да је то било 1767. године. Година рођења Филипа Вишњића, слепог гуслара, највећег песника Првог српског устанка и целокупног народног епског стваралаштва, одређена је по изјави Лукијана Мушицког, архимандрита сремског манастира Шишатовац. Он је, наиме, 1817. године чуо од Филипа да му је 50 година, па се по том податку, ма колико био непоуздан, рачуна година његовог рођења.

Малом Филипу, без обзира на иметак породице у којој се родио, детињство није било безбрижно. Оца није упамтио. Ђорђе Вилић је умро кад му је син јединац био сасвим мали. Умро је за дан-два, одједном. Удовица Вишња, још млада жена, преудала се у Међаше, село с друге стране Бијељине, ближе Дрини и Рачи, и са собом одвела четворогодишњег Филипа.

Хиљаде километара пешке

Ту, у новом крају, Филипа је затекла болест. Када је имао осам година, Семберијом су харале велике богиње. Босанске и фрањевачке хронике из тих година крцате су подацима о великим и погубним епидемијама куге, колере, срдобоље, гушобоље, богиња. Чим би се таква зараза појавила у неком крају, страх би преплавио околину докле год је глас о пошасти допирао. Људи су покушавали да се заштите на разне начине: дизали су бране између села, сокацима су посипали негашени креч, о довратке вешали бели лук и остале амајлије за које се веровало да штите од урока, али, мало ко би се спасао. Тако су Филипу Вишњићу велике богиње оставиле рошаво лице и мртве очи.

Десило се то, дакле, баш у време када је Филип стасао да чувањем стада помаже у газдинству. Уместо тога, њему је била потребна помоћ. Био му је потребан неко да га чува, да не скрене с пута, да га склони од ватре на огњишту, или од помамљене стоке. Мали Филип, одбачен од вршњака, некористан домаћинству, све се више увлачио у себе, упијао речи, звуке, утиске, претварао их у слике и емоције.

Како је повучени дечак дошао у додир са гуслама, не-

зна се баш поуздано, али није тешко претпоставити. Гусле је у Филипово време имала свака српска кућа. И, сасвим је сигурно да их је Филип видео и чуо још у кући Вилића. Мало касније, у првим годинама без вида, гусле су Филипу биле лек и пријатељ. Оне су му биле друштво док је, као младић, напипавао пут између Међаша и Трнаве, између свог и очевог огњишта на којем су му живели стричеви.

Престао је да им иде у посету после једне трагедије. Августа 1787. године, Вилићевој кући дошли су у госте Турци, два угледна зворничка бега. То није било ништа необично: Турци су, као власт, често залазили у српске куће и захтевали гозбу и пијанку. Овог пута су учинили нешто што није било сасвим изван обичаја, али није било често. Насрнули су на Ђурђију, жену Луке Вилића. Мушкарци су је осветили: једног бега су убили, а другог су обесили о шљиву уларом његовог коња. Турска одмазда је била свирепа. Похватали су све мушкарце у породици Вилића. У Зворнику су обесили Марка и Лазара, а Ђурђиног мужа Луку и сина Божу су посекли. Тако је огњиште Вилића угашено. Филип више није имао разлога да путује до стричева.

Када му је неколико година касније умрла и мајка Вишња, отишао је и из Међаша. Било му је драже да иде од села до села, него да чека на залогај у кући где није имао никог свог. Од тада, Филип Вишњић је препешачио хиљаде километара, простор који је и данас, уз савремене путеве, готово немогуће прећи пешице. Обишао је скоро цео босански пашалук. Ишао је на запад све до Травника и Бањалуке, до манастира Гомионице и Моштанице; на југ, све до Приједоља и Пљеваља, до Милешева и Свете Тројице. Путовао је и Црном Гором, уз Дрину, преко Пиве и Таре, до Скадра.

Покаткад је навраћао и у завичај. Кад му је била 31. година, Филип се оженио. У селу Мртвице, у околини Бијељине, упознао је Насту коју су сви звали Бијела. Била је из угледне породице Ђуковића, и у време удаје, без родитеља. Шта је спојило здраву сеоску девојку из имућне куће за већ давно престарелог за женидбу Филипа, уз то још и слепца, гуслара, без огњишта? Имали су шесторо деце, али су позната имена само Ранка и Милице коју су родитељи назвали Манда. Остали нису дуго живели.

Кад се оженио, Филип је неко време остао у свом завичају. Највероватније да је ту дочекао и Први српски устанак. Сваког лета слушао је како се турске војске скупљају крај Дрине и одлазе да угуше буну. Слушао је и оне који су се враћали из бојева. После боја на Мишару, 1806. године, путеви Филиповог завичаја били су закрчени турским бегунцима и рањеницима. Идуће године устаници су прешли Дрину и читав месец војевали између Зворника и Бијељине. Још већи поход предузели су 1809. године, под заповедништвом Стојана Чупића и Луке Лазаревића. Опсели су Бијељину, дигли Србе босанског Подриња и продрли до Брчког. Међутим, Турци су били јачи. Повлачећи се, војска је из попаљене Семберије повела и народ. У тој бежанији коју је предводио кнез Иван Кнежевић, преко Дрине у Србију прешао је и Филип Вишњић. Сместио је жену и децу и кренуо са устаницима. У септембру 1810. бранили су Лозницу 12 дана, а Филип их је снажио песмом. После боја, певао је и победнику, вожду Карађорђу. Наредне три године провео је у домовима јунака Дринског рата. Када му је Чупић поклонио белца, неко време је колима путовао по Србији, све до Западне и Велике Мораве.

Проносио је песме о устанку, о бојевима о којима је слушао, или којима је сам присуствовао, и о људима које је упознавао. Слушалаца, који су од њега сазнавали историју, било је увек, где год би застао. Тада је Филип последњи пут био у Србији. Устанак је био сломљен, његови јунаци помрли или у бежанији, а Србијом је загосподарио Милош Обреновић, човек који је Стојана Чупића, Филиповог пријатеља, издао Турцима да га убију. Филип више није имао разлога да се враћа у Србију.

„О Филипе, Филипе!"

Са породицом је прешао Саву и настанио се у сремском селу Грку. У дворишту Гаје Ноћајца подигао је колибу. Набавио је троношце за оне који су долазили да га слушају. Сељаци, који су се зими окупљали у његовој кући, причали су да је, забацивши главу, гуслар певао бојеве из устанака. Помало је заплитао језиком. Када би завршавао песму, обратио би се, са уздахом, својим далеким јунацима Милошу Поцерцу, Чупићу, Карађорђу, а затим и самом себи: „О, Филипе! Филипе!" Грочански сељаци запамтили су његов изглед. Био је, причали су, високог раста, кошчат, широких плећа. Имао је лице богињаво и црвено; на једном увету и образу распознавали су се трагови сабље, а на десној руци мали и домали прст били су осакаћени. Филип им је објаснио онако како то само може машта слепог човека, да је једном „и сам био вођа чете устаничке и код здравих али преврнутих очију као гуслар Турке уходио, док га у једном боју ухватише, познаду, очи му поваде и пусте да и даље уходи". Филип је уживао у причама у којима је он био устаник, и у којима је имао вид. Сељаци даље причају да му је то грубо лице било оивичено густим, јаким брцима до рамена, и густим, чупавим обрвама чија је стреха заклањала његове празне очи. Чело му је било широко и масивно, продужено у ћелу до половине темена, одакле је полазила дуга, риђа и проседа коса која је падала низ плећа. Ходао је достојанствено, и увек без вође.

С пролећа 1815. Вук Караџић се налазио у Фрушкој гори, у манастиру Шишатовац, као гост архимандрита Лукијана Мушицког. Чувши за Вишњића, дозвао га је одмах после Ускрса. Записао је од њега 15 песама: „Опет Свети Саво", „Смрт Марка Краљевића", „Свети Саво и Хасан-паша", „Бајо Пивљанин и бег Љубовић", „Почетак буне против дахија", „Бој на Чокешини", „Бој на Салашу", „Кнез Иван Кнежевић", „Бој на Мишару", „Милош Стојићевић и Мехо Оругџић", „Бој на Лозници", „Луко Лазаревић и Пејзо", „Бјелић Игњатије", „Хвала Чупићева" и „Станић Станојло". Записивање је трајало данима. Други пут је Вишњић дошао у Шишатовац 1817. године, када га је, због честих молби Вука Караџића, позвао Мушицки да би сазнао његове биографске податке Вишњић је стигао у манастир 11. јуна, касно увече. Кључар није смео да узнемирава архимандрита тако касно, па је слепог госта пријавио тек сутрадан. Мушицки је Вишњићу поставио неколико питања. Добијене одговоре, бацио је, скоро без икаквог реда, на два-три листа хартије. Да је учени стихотворац умео боље да пита и да није намерно хитао, данас бисмо знали много више о славном певачу и начину на који је спевао најдрагоценије песме српског епског песништва.

У Грку, Филип је сина Ранка дао у службу трговачкој кући Трифуна Станишића. Манда је тада имала три-четири године и била је стално уз мајку. Када му је умрла Бијела, Вишњић се преселио у кућу свог рођака Манојла Радишића. Преко лета је обилазио Срем и Славонију. „Једног лета прешао је био и Дунаво, те путујући од места до места дошао чак до Темишвара града" причао је Чеда Радишић. Старећи, Вишњић је губио негдашње надахнуће. После 1825. године записана је од њега само једна песма, „Лазар Мутап и Арапин", једина коју је испевао у Срему. Она је била слаба.

Луталачки живот Филипа Вишњића смирила је тек смрт. Умро је у селу Грку 1834. године. Мештани су га тихо ожалили и сахранили у породичном гробљу Радишића. Ускоро после њега, умрла су му и деца. Сахрањена су поред оца, по гусларевом завештању: „Нека је кост до кости, децо!" Његове гусле, „велике, искићене срмом" остале су иза Филипа Вишњића, дуго лежале задевене за рог поткровља старе куће Радишића, и ту иструлиле. Гудало је продао Стеван Радишић „припознатом слепцу Недељку", па се и оно изгубило. Иза Филипа је остао и један јатаган „искићен срмом и камењем" који је Чеда Радишић за три форинте продао Сими Станишићу. Иза Филипа Вишњића остале су песме, неуништиве.

Соња Ћирић

Илустрово: Бранко Јовановић

... СВЕМОГУЋИ АПА

Свеједно је да ли већ имате рачунар или тек мислите да га набавите, важно је да вам не користи само за писање или видео игре. Уз неопходне додатке он може да вам служи као телефакс, слушаће вас и подучавати, биће ваш „прозор у свет", претвориће вас у врхунског дизајнера или цртача стрипова...

Можете да шаљете или примате факсимиле без набавке посебног уређаја. Један од могућих додатака који вам то омогућава је „satisFAXtion" картица за кућне (PC) рачунаре. Ако још набавите и ласерски штампач, добићете неупоредиво боље копије од оних на „обичном" факсу. Ове картице код нас нуде многи продавци, између осталих и „Yuco" који има своја представништва у Београду и Новом Саду.

● ● ● ● штампач

Квалитетним и јасним отиском на чијем се сваком дужном милиметру налази 12 тачака ласерски штампачи направили су праву малу револуцију у издаваштву. Код нас су најчешћи модели фирме „Хјулит Пакард". Најједноставнији модел „Laser Jet IIP" кошта око 2000 марака. Без обзира што он нешто спорије штампа, има отисак сличног квалитета као већина скупљих модела и може се искористити чак и за припрему књига.

● ● ● причалица

Компјутерско препознавање људског говора још се испитује, али неки нови производи ипак ће вам омогућити да „дресирате" рачунар да реагује на ваш глас. Један од додатака је и „Voice Master" картица која преко уграђеног микрофона може да се програмира да распознаје око 256 команди. Наравно, та картица ће распознавати само гласове особа које су је и програмирале.

Поред ових, све популарније су и картице којима можете да створите различите звукове укључујући и људски говор. У свету постоји прилично велики избор оваквих картица, а код нас могу да се набаве преко фирме „Smilex" из Београда.

Иначе, на домаћим PC рачунарима често може да се нађе једноставан програм „Tran" који колико-толико разумљиво изговара текстове.

Кућни рачунар може да се употреби и као фото-апарат

На рачунарским дисковима „забележене" су и чувене слике као, рецимо, портрет Едисона из 1889. године

Сви програми овог типа имају велике невоље са гласовима нашег језика тако да је за иоле разумљив изговор неопходно мало експериментисати.

● ● ● професор

Познато је да се компјутери већ више десетина година користе и у образовању. Први програми били су веома једноставни. У кратким цртама излагали би једну тему или неки текст, бележили одговоре и бодовали их. Данашњи програми градиво поткрепљују текстом, сликом, анимацијом и звуком, често користе рачунарске мреже и велике банке података уз додатну могућност и посредног контакта са „живим" професором.

Први домаћи образовни „пакет" познат као „Ментор" намењен је особама које праве прве кораке у раду на рачунарима. Састоји се од кратког приручника, речника појмова, курса снимљеног на видео траци и рачунарског програма за учење и вежбу употребе компјутера у обради текста на једној дискети. Може да се нађе и у књижарама.

● ● прозор у свет

Набавком телефонског модема претвориће ваш кућни рачунар у направу потпуно „друге врсте". Отвориће вам се свет више хиљада банки

РАТ ЗА ЛИЧНУ УПОТРЕБУ

података о свим (не)замисливим темама, компјутерских игара са десетинама играча или ћаскања преко тастатуре са људима из целог света. Нашој земљи најдоступније су базе података „Европске економске заједнице" (ЕЕЗ). „Dialog" је вероватно најпознатија, а можда и највећа мрежа коју можете да користите. У њу је укључено око 400 банки података свих врста са преко двеста милиона појединачних описа књига, рубрика у новинама, патената...

Довољно је да набавите модем (цена му је око 250-350 марака), спојите га са рачунаром, „учитате" неки од многих комуникацијских програма и – почнете! Иначе, код нас су веома популарна два електронска система BBS (о којима је „Забавник" недавно писао) – „Политика" и „Сезам". Путем њих остваритеће своје прве контакте, оставити или читати поруке, чак чути и нове вицеве, учествовати у конференцијама које одаберете, добити све неопходне савете и добре програме. Модеме имају готово сви продавци рачунара, између осталих „Гама", „Електроника Оил", „Шутлић".

За љубитеље анимације: начините свој цртаћ

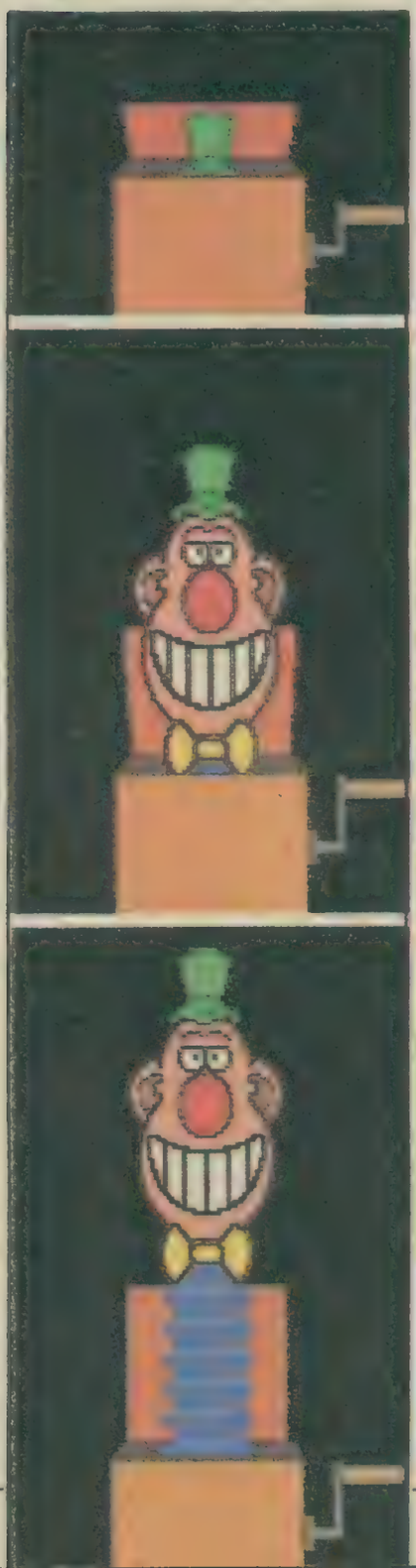

● дизајнер или цртач стрипова

Рачунарска графика и анимација све су занимљивија област јер се ближе крајњем циљу. Створити слике и имитације природе, људи, машина и грађевина које се неће разликовати од стварности, а нашу машту претварање у стварност. Пакет програма који више година држи прво место по броју продатих примерака произвела је фирма „Аутодеск". Поменућемо само неке могућности.

„AutoCAD" за пројектовање и конструисање, „AutoSHADE" за сенчење просторних модела, „Аниматор" за дводимензионалну и тродимензионалну анимацију. „Аутодеск" код нас мали „ОСА-рачунарски инжењеринг" из Београда.

● ● ● библиотека

Компакт дискови (CD) нису намењени само за снимање музике. Они могу да приме и огромну количину рачунарских података: око 1500 дискета или 325.000 страна текста. Пошто је компјутерски CD изашао на тржиште само пре пет година, цена му је и даље доста висока, а и није једноставан за коришћење. Сада већ постоји велики број компјутерских дискова на којима су речници, атласи, енциклопедије, каталози производа и пословних података.

Тако је, на пример, „Смитсонијан Институт" издао диск са сликама личности из националне историје са око 3000 слика и фотографија. И најпознатији енглески речник „Оксфорд Дикшенери" из 1933. може да се купи на једном диску. Следеће године биће доступно и његово најновије издање.

● ● владалац планете

Компјутерске игре постају све изазовније. Једна од њих „SimEarth" (о њој смо већ писали у „Забавнику") омогућава да изнова створите живот на Земљи по властитом нахођењу. А друга „Balance of the Planet" од „играча" захтева и политичко и еколошко познавање које ће омогућити што боља решења многобројних тешкоћа са којима се суочавамо.

● ● кућни апарати

Ако желите да вам рачунар поједностави низ досадних свакодневних послова у кући, право решење су једноставни програми „Југовидеа" из Београда. „Куфи" (Кућне финансије) обухвата планирање кућног буџета, „Куим" (Кућни именик) води евиденцију имена, адреса, телефона ваших пријатеља и познаника, а очекују се и програми „Кука" (Кућни каталог) – универзални подсетник за сналажење у кућној библиотеци, фонотеци и „Кухо" кућни хороскоп.

И то није све...

Рачунари су створили и нову генерацију „фотоапарата" који слику снимају на нарочиту минијатурну дискету, компјутери могу да буду и врло осетљиви и „паметни" мерни уређаји у кући (за мерење радијације), могу да пале и гасе кућне апарате онако како их ми програмирамо. Постају и тонски микроскопи који „виде" и за нас нечујне промене звука, стварају и тродимензионалну слику кроз коју можемо и руком да прођемо у посебној „електронској" рукавици...

Можда још тога нисмо свесни, али компјутери су свуда око нас. У телевизорима, видео уређајима, машинама за прање веша, аутомобилима...

Уз РС свако од нас може да постане и пројектант!

ПОТРЕБНЕ АДРЕСЕ

- **„Гама", Мишарска 11, Београд, телефон: (011) 332-275**
- **„Smilex", Војводе Добрњца 8, Београд, телефон: (011) 767-516**
- **„Yuco", Тодора Јовановића 14, Нови Сад, телефон: (021) 396-833; Војислава Илића 40, Београд**
- **„Електроника Оил", Војислава Илића 22, Београд, телефон: (011) 437-437**
- **„ОСА", Шумадијски трг 6а/VI, Београд, телефон: (011) 557-592**
- **„Југовидео", Проте Матеје 36, Београд, телефон: (011) 431-848**
- **„Шутлић", Косовска 32, Београд, телефон: (011) 699-248**
- **„Делегација Комисије ЕЕЗ", Кабларска 29, Београд, телефон: (011) 648-666**
- **„Dialog", Information Services", 3460 „Hillview Ave. Paolo Alto, California 94304, телефон: (99-991-415) 858-2700**
- **BBS „Политика": (011) 329-148, информације (011) 320-552**
- **BBS „СЕЗАМ" (011) 648-899, информације (011) 653-748**

Припремио ***Бојан Заношкар***

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

СВЕ О ТЕБИ

Мрзим кишу и сунчано време
и мрзим плажу и планине такође

Не волим ништа у градовима
и мрзим провинцију такође
и мрзим све у вези са тобом
...све у вези са тобом

Не волим ни да чујем за твоју мајку
и мрзим стомачину твог оца такође

Не волим да чујем ни за твоју сестру
јер мислим да је секс прецењен такође

Смучи ми се када сам ту
Не могу да поднесем да будем ту

Мрзим све у вези са тобом
Неки кажу да се понашам лоше
али то неће променити моја осећања према теби
али ако мислиш да то може да ме
растужи, погледај још једном
јер не носим намрштену фацу

Брига ме, баш ме брига за твоју сестру, до ђавола са малом наказом јер већ сам је љубио

Оно што је упалило код твоје мале
Положио сам је на кревет а није рекла ни можда

Ја знам, ти знаш, сви знају
како дође, тако иде
Мислиш то је тужно
а то је грешка
Јер лудо се забављам мрзећи
свака ситница у вези са тобом
Смучи ми се када сам ту
Не могу да поднесем да будем ту
Мрзим све у вези са тобом

Текст и музика: K. Ailstad и B. Крејн
Изводе: Ugly Kid Joe

EVERYTHING ABOUT YOU

I hate the rain and sunny weather
and I hate the beach and mountains too
I don't like a thing about the city
And I hate the country side too
And I hate everything about you
...everything about you
I don't like a thing about your mother
and I hate your daddy's guts too
I don't like a thing about your sister
'cause I think sex is overrated too
And I get sick when I'm around
I can't stand to be around
I hate everything about you
Some say I got a bad attitude
but that don't change the way
I feel about you and if you think
this might be bringing me down
look again cause I ain't wearin'
no frown
I don't care really care about your sister, fuck the little bitch
cause I already kissed her
One thing that did to your lady
I put her on the bed and she didn't
say maybe
I know you know everybody knows
the way it comes, the way it's gonna go
Your think it's sad
and that' too bad
'cause I'm havin'
a ball hatin'
every little thing about you
I get sick when I'm around
I can't stand to be around
I hate everything about you

ПОБЕДА СВЕТСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Вис „Ја или бу" је ново име на београдској сцени, али се у промотивне сврхе служе старим, добро опробаним методима. Прве назнаке о њима појавиле су се пре неколико година када су у новоталасном стилу почели да исписују графите по градским зидовима. Затим су кренуле клупске свирке које су донеле први албум „Хеј, морнари". Плоча је духовита и довољно провокативна. На њој пише да су чланови групе победници Сплита '91. што је гнусна лаж.

– Мислили смо да сплитски фестивал прошле године није одржан – каже басиста Дуле – па смо ту налепницу ставили као штос. Онда смо сазнали да је фестивала било. Зато ћемо на следећу плочу ставити како смо победници фестивала „Илица '92".

На омоту плоче још је фотографија брода „Галеб" узета из књиге „Ми смо Титови, Тито је наш" а као најефектнија песма издваја се „Живео Стаљин и светска револуција" надахнута одличним филмом „Балкански шпијун". Да у њиховом раду није баш све натопљено политиком потврђују и песме „Жак Кусто", „Како је преминуо доктор Носорог", „Пут" и друге. Песме су им на трагу чвршћег рокенрола што је добра подлога за њихове извикивачки скројене рефрене.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Ја сам велика капиталистичка свиња. Па шта?"

Гари Њумен

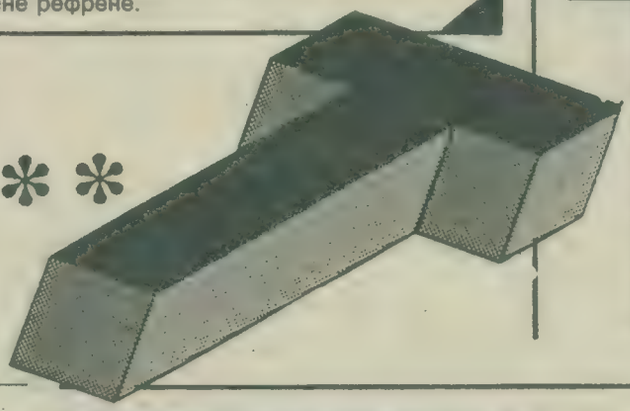

МУЗИЧКА ПОШТА

Ћао,
Молим те да објавиш дискографију „Електричног оргазма" и Тонија Монтана.

Мерилин из Београда

„Електрични оргазам" се први пут појавио на заједничкој плочи „Пакет аранжман" уз „Идоле" и „Шарла акробату". Било је то 1981. године, а исте су добили и деби албум „Електрични оргазам". Следе: концертни мини албум „Варшава '81" (1982), „Лишће прекрива Лисабон" (1982), „Les Chansones populaire" (1983), „Како бубањ каже" (1984), „Дисторзија" (1986), „Браћо и сестре" (1987, концертни), „Летим, сањам, дишем (1988), „Најбоље песме" (1989, компилација), „Ево сада видиш да може" (1989. Гилетов соло албум).

Дискографија Тонија Монтана започела је 1986. године истоименим албумом, а за њим следе „Талични Том је мртав" (1987), „Ми смо из Београда (Mutant party)" (1988, концертни) и „Ловац на новац" (1991).

Драги Забавниче,
Занима ме које је плоче издао Елвис Пресли и када. Иако знам да није био тако успешан глумац као певач, замолила бих те да наведеш у којим је све филмовима играо.

Оља из Београда

Своју серију албума овај славни певач започео је 1956. плочом „Elvis Presley" а крајем исте године објавио је албум „Elvis". Следе „Loving You" (1957, макси сингл са музиком из истоименог филма), „Elvis' Christmas Album" (1957), „King Creole" (1958), музика из филма „For LP Fans Only" (1959), „A Date With Elvis" (1959), „Elvis Is Back" (1960), „G. I. Blues" (1960, музика из филма), „His Hand In Mine" (1960), „Something For Everybody" (1961), „Blue Hawaii" (1961. филмска музика), „Pot Luck" (1962), „Girls' Girls, Girls!" (1962, филмска музика), „Fun In Acapulco" (1963, филмска музика), „Kissin Cousins" (1964, филмска музика), „Roustabout" (1964, филмска музика), „Girl Happy" (1965, филмска музика), „Elvis For Everyone" (1965, колекција његових необјављених снимака), „Harem Scarum" (1965, филмска музика), „Frankie And Johny" (1966, филмска музика), „Paradise, Hawaiian Style" (1966, филмска музика), „Spinout" (1966, филмска музика), „How Great Thou Art" (1967), „Double Trouble" (1967, филмска музика), „Clambake" (1968, филмска музика), „Speedway" (1968, филмска музика), „Elvis Sings Flaming Star" (1969), „From Elvis In Memphis" (1969), „From Memphis To Vegas – From Vegas To Memphis" (1970, дупли), „Let's be Friends" (1970), On Stage – Februariy 1970" (1970), „Elvis: That's The Way It Is" (1971, филмска музика), „Elvis Country" (1971), „Love Letters From Elvis" (1971), „Elvis Now" (1972), „He Touched Me" (1972), „Elvis As Recorded Live At Madison Square Garden" (1972), „Aloha From Hawaii Via Satellite" (1973, дупли), „Elvis" (1973), „Raised On Rock" (1974), „Good Times" (1974), „Elvis As Recorded Live On Stage In Memphis" (1974), „Having Fun With Elvis On Stage" (1974), „Promised Land" (1975), „Today" (1975), „From Elvis Presley Boulevard, Memphis, Tennessee" (1976), „Welcome To My World" (1977), „Moody Blue" (1977) и „Elvis In Concert" (1977, дупли живи). Овде нису набројане његове бројне компилације, а требало би много места и за све његове филмове. Део њих поменут је кроз дискографију.

ПРИЧА О ЦРВЕНОМ КРСТУ

ИДЕЈА АНРИЈА ДИНАНА ОСТВАРЕНА ЈЕ 1863. КАДА СА НЕКОЛИЦИНОМ ГРАЂАНА ЖЕНЕВЕ ОСНИВА МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЗА ПОМОЋ РАЊЕНИЦИМА, БУДУЋИ МКЦК.

1864. ДИПЛОМАТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ПРИХВАТА ПРВУ ЖЕНЕВСКУ КОНВЕНЦИЈУ ЗА ПОБОЉШАЊЕ ПОЛОЖАЈА РАЊЕНИКА ЗАРАЂЕНИХ АРМИЈА.

НАШ ЗНАК ЋЕ БИТИ ЦРВЕНИ КРСТ НА БЕЛОМ ПОЉУ!

РАЊЕНИКЕ И БОЛЕСНИКЕ НА КОПНУ...

ДАНАС ПОСТОЈЕ ЧЕТИРИ ЖЕНЕВСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ КОЈЕ ШТИТЕ:

РАЊЕНИКЕ И БРОДОЛОМНИКЕ НА МОРУ...

РАТНЕ ЗАРОБЉЕНИКЕ...

ЦИВИЛНА ЛИЦА У ВРЕМЕ РАТА.

... И ДВА ДОДАТНА СПОРАЗУМА

ШТО СЕ ТИЧЕ МЕЂУНАРОДНОГ КОМИТЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА (МКЦК) ЊЕГОВА ОСНОВНА УЛОГА ОСТАЈЕ: ПОМОЋ ЖРТВАМА ОРУЖАНИХ СУКОБА...

...МАТЕРИЈАЛНА И МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ ЦИВИЛНОМ СТАНОВНИШТВУ.

ПОСЕТА РАТНИМ ЗАРОБЉЕНИЦИМА И ПОЛИТИЧКИМ ЗАТОЧЕНИЦИМА.

РАЗМЕНА ПОРОДИЧНИХ ПОРУКА И ПРОНАЛАЖЕЊЕ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦА.

ШИРЕЊЕ ПРАВИЛА КОНВЕНЦИЈА И ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА.

ДАНАС ИМА ГОТОВО 150 НАЦИОНАЛНИХ ДРУШТАВА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА. УВЕК АКТИВНА У ВРЕМЕ СУКОБА, ОНА СУ, МЕЂУТИМ, ПРОШИРИЛА СВОЈУ ДЕЛАТНОСТ. НА ПРИМЕР:

ОД 1919. ОНА СУ СЕ ОКУПИЛА У ОКВИРУ ЈЕДНЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ:

ЛИГА ДРУШТВА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА.

ЛИГА ЈЕ НАРОЧИТО АКТИВНА КОД ПОМОЋИ ЖРТВАМА ПРИРОДНИХ КАТАСТРОФА. ОНА ТАКОЂЕ УСМЕРАВА И ОБЈЕДИЊУЈЕ АКТИВНОСТИ НАЦИОНАЛНИХ ДРУШТАВА НА МЕЂУНАРОДНОМ ПЛАНУ.

КРАЈ

ФАНТАСТИКА

Лоренс М. Џенифер
и
Доналд И. Вестлејк

ПИТАЊЕ

Уредује
др Зоран Живковић

Соба је била веома тиха, што је узнемирила Росија. Али, с друге стране, сада би и најмања ситница узнемирила Росија: Покушавао је да дотера припремљена предавања из енглеске граматике и доспео је у стање када је цела соба почела да му иде на живце. Ускоро ће, знао је, морати да устане и изиђе у шетњу. Била је средина послеподнева и ако изиђе у шетњу, срешће све домаћице из зграде. То ће га такође раздражити: Али читав живот, почело је да му бива јасно, био је избор између разних врста раздражености. Он уздахну, подиже следећи лист папира и усредсреди на њега поглед.

Зарез се користи за раздвајање делова једне реченице који...

Зазвони телефон.

...делова једне реченице који нису независни тако да...

Зазвони поново.

– До ђавола – рече Роси, ником одређено, и пређе преко собе да се јави, тешко дишући. Док је посезао за слушалицом, успео је да се савлада тако да је његово „хало" било готово учтиво.

– Хало – рече глас на другом крају, неки јасан и весео глас. – Какво је време напољу?

Уследи краткотрајна тишина.

Роси рече: – Шта?

– Питао сам вас – рече глас, исто онако весело – какво је време напољу.

Он изгуби контролу. – Ко сте ви, до ђавола? – рече Роси. – Метеоролошки биро? Од свих проклетих будала...

– Господине Роси – упаде глас нимало љут – сасвим сам озбиљан. Молим вас, верујте ми.

– Е, па сад чујте ви...

– Молим вас, господине Роси – рече глас. – Смирите се.

Као и сви ми, и Роси је понекад био жртва утиска да је Васељена уперена, попут каквог пиштоља, право у његову главу. Тог послеподнева није се догодило ништа што би одагнало тај утисак, а онда је дошао и телефонски позив, то идиотско питање, што је превршило сваку меру. Свет се сузио, стиснуо и усредсредио око Росијеве главе. Све, све је припадало завери против Росија и сви су се трудили да му науде.

– Да се смирим? – упути он питање у слушалицу. – Слушајте ви сад мене, ко год да сте. Ја овде радим. Покушавам да обавим неки посао. Не желим да ме ико зове и поставља ми глупа питања...

– То није глупо питање – узврати му глас стрпљиво. – Молим вас, верујте ми да ја... да ми одиста морамо добити од вас одговор на то питање.

Роси је, чак и кроз црвену маглу беса, начас ипак поверовао том гласу. – Шта је посреди, – онда? – упита он расејано. – Некакав ТВ програм?

– Ма не – одврати глас. – А није ни анкета, психијатријска игра, нити неслана шала. Ми смо сасвим озбиљни, господине Роси.

– Добро, добро – рече Роси доневши одлуку. – Идите до ђавола. – Он поче да спушта слушалицу. Али глас настави да говори и знатижеља извојева победу, накратко, у бици са бесом. Цео свет је, додуше, био против Росија: али он је могао да одабере међу раздражености ма. Телефонски позив против припреме предавања из енглеског.

Он поново принесе слушалицу уху.

– ...морамо инсистирати – говорио је глас. – Одиста би било много једноставније, господине Роси, када бисте нам само одговорили на питање. Можемо, знате, поново назвати и наставити да зовемо. Ни најмање не желимо да вам досађујемо или да вас узнемиравамо, али...

– Било би много једноставније – рече Роси гласу – када бисте ми саопштили зашто вам је потребан одговор на једно такво питање. Какво је време напољу... побогу, зар не можете сами да погледате? Или да назовете обавештења или да учините нешто друго?

– Бојим се да вам ништа више не могу рећи – одврати глас с извесним трагом нечег што је могло да буде жаљење, а могло је бити и пуко глумљење жаљења толико уобичајено међу телевизијским водитељима квизова. – Али ако бисте само...

– Неки чудак – промрмља Роси.

Илустрово: Добросав Боб Живковић

– Молим? – упита глас.

Роси одмахну главом према телефону. – Ништа – рече он. – Ништа. – А тада, можда подстакнут нелагодношћу, он се сагну како би погледао кроз предњи прозор собе. – Дан је леп – рече он. – Или у сваком случају изгледа да је леп. Да ли је то оно што сте хтели?

– Тачно то – рече глас, а Роси помисли да је могао у њему разабрати олакшање. – Можете ли бити мало одређенији?

– Па – настави Роси осетивши се још нелагодније... како су се ствари одигравале целог дана, сада је био прави тренутак да неко уђе код њега и нађе га како једном чудном гласу преко телефона описује какво је време... – па, помало је облачно. Али лепо. Не могу да видим сунце због облака, али има доста светлости и изгледа да је топло. Као да постоји нека измаглица.

– Ах – одврати глас. – Кажете да не можете видети сунце?

– Тако је – рече му Роси. – Али дан је леп, ако ме разумете. Помало облачан, али... слушајте ви, шта све ово, до ђавола, треба да значи? – Помисао да би га неко могао изненадити за време једног тако чудног разговора изазива у њему последњи, изненадни излив раздражености. – Зовете непознате људе да бисте им постављали глупа питања као...

– Хвала вам, господине Роси – рече глас глатко. – Веома вам хвала.

А тада... а тада... глас рече још нешто. Нешто што очигледно није било намењено Росијевим ушима, а допрло је ипак до њих пуким случајем, тренутак пре но што је странац на другом крају везе спустио слушалицу. Свега неколико речи, али он из тих неколико речи схвати да је био у праву, све време је био у праву. Нашао се у средишту свега. Можда никада неће сазнати зашто или како. Али свет, цео свет, био је... потпуно и без изузетака... уперен право у његову главу.

Свега неколико речи разабраних из даљине, неколико речи које је неки човек морао изговорити неком другом у просторији док је спуштао слушалицу.

– У реду је, Цо – рече глас лежерно. – Не може га видети. Слободно га уклони.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

За водоравно вам дајемо уобичајене описе, а за усправно готова решења која треба да сместите у лик. Уколико сте тачно решили укрштеницу, у првом усправном ступцу добићете име и презиме глумице са слике („Емануела").

ВОДОРАВНО: 1. Опасти, издувати – Боксерски клуб (скр.), **2.** Персијанка – Прилично мала, **3.** Мали листови – Ограда, тараба, **4.** Пети падеж – Гробне јаме, **5.** Језеро у Финској, Енаре – Израелски парламент, **6.** Једна од САД, Утах – Посуда за цвеће, **7.** Коњи у народној песми – Марка пиштоља, **8.** Ауто-ознака за Кикинду – Ужичанин, **9.** Ознака за радијус – Правац, **10.** Непобитна чињеница, **11.** Логор ратних заробљеника, **12.** Звук – Име певача Дасена, **13.** Емисиони уређај, **14.** Фабрика лана.

УСПРАВНО: АЛАСИ, АНТАРА, БЛОКЕЈ, ЕМИЛ, ИВКА, ИМПРЕС, КАТЕТА, ЛАСКАТИ, НАЋИ, НК, ПРИОНУТИ, СКИТИ, СТАНИН, СТАРА ГОРА, СТОМА, ТА, ТО, ТРЕНАЖЕР.

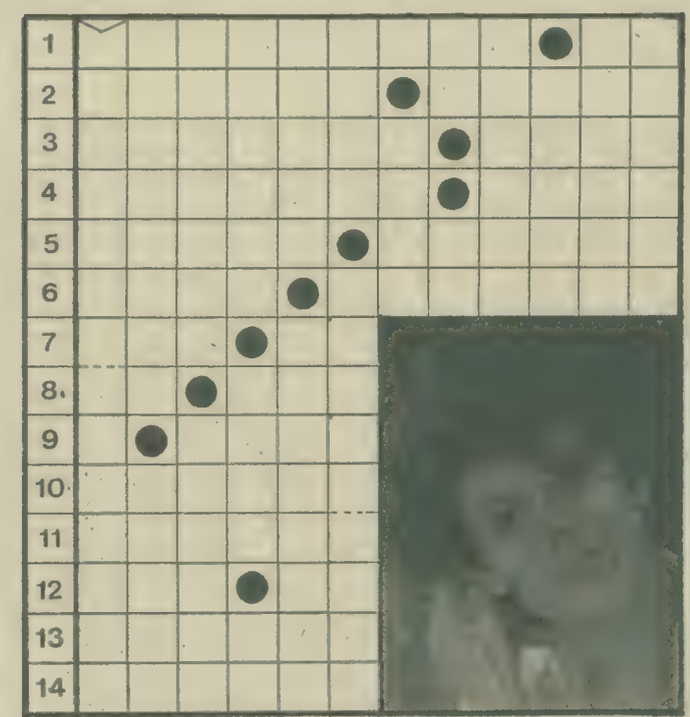

НАЈДУЖИ – НАЈКРАЋИ

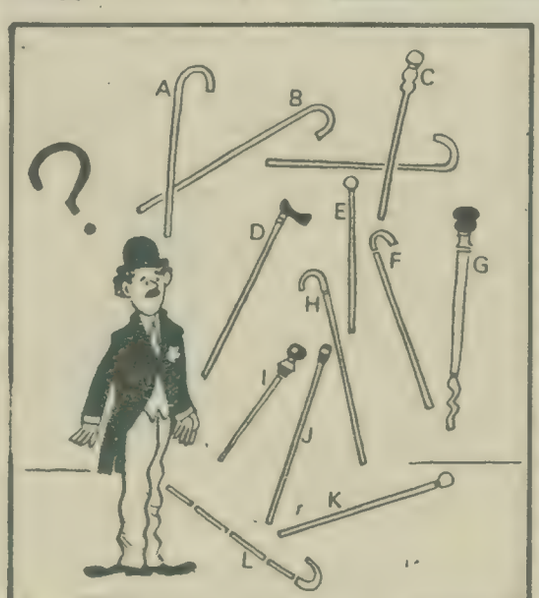

Можете ли без мерења да утврдите који је штап најдужи а који најкраћи?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Bajka koja
uvek teče...
TELEFON
192–592
555-065

НАПРАВИТЕ РАСПОРЕД ЧАСОВА

КРУШКЕ, ЈАБУКЕ И КОРПУ НАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ.

УТАЋКНИ У КОРПУ

НА КРУШКАМА И ЈАБУКАМА ИСПИШИТЕ ДАНЕ И ЧАСОВЕ. НА ПОЗАДИНУ КОРПЕ ЗАЛЕПИТЕ ПАРЧЕ ПАПИРА (КАО НА КЕСИ – ЦРТ. 1) И НАПРАВИТЕ ДРЖАЧ – ОСЛОНАЦ (ЦРТ. 2). УТАЋКНИТЕ ЈАБУКЕ И КРУШКЕ У КОРПУ И ТО ТАКО ДА ТЕКУЋИ ДАН БУДЕ У СРЕДИНИ (НАЈБОЉЕ СЕ ВИДИ – ЦРТ. 3).

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

ЦРТ. 1

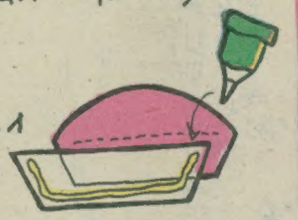

ЦРТ. 2

ЦРТ. 3

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Аристотел – претеча Вука Бојовића

Да ли је тачно да је велики грчки филозоф Аристотел 384–322. пре н.е. основао први зоолошки врт.

ЕМИЛИЈА
Србобран

Аристотел је дуго живео на двору краља Филипа Македонског као васпитач његовог сина Александра, у историји познатог као Александар Велики, највећег освајача у грчкој историји. У великом дворском врту било је пуно животиња које је Аристотел заволео и дошао на идеју да их доведе још, из разних крајева света, да то буде нека врста зоолошког врта у коме би их он проучавао.

Ову своју замисао Аристотел је брзо остварио уз помоћ свог васпитаника Александра. Поред животиња, из света је добијао разноврсне примерке биљака, тако да је Аристотел направио и први ботанички атлас многих далеких земаља.

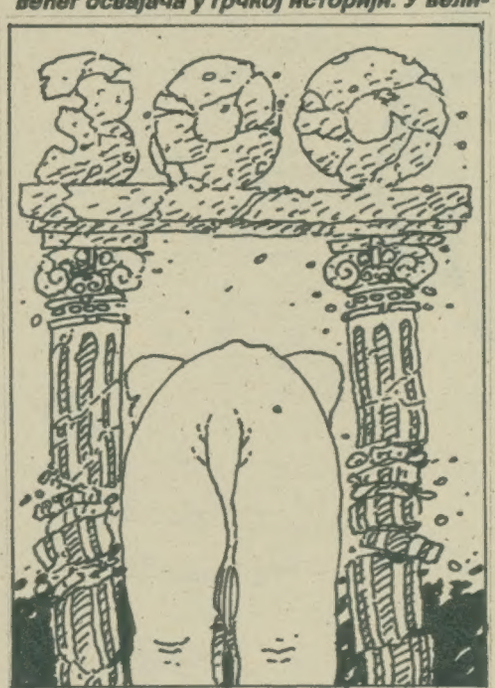

Највећа награда – златни појас

Код нас су давно приређиване витешке игре, нека врста наших олимпијских надметања. Да ли знате нешто више о томе?

Р. ПЕШИЋ
Прокупље

Витешке игре биле су веома омиљене у нашим средњовековним државама. Постоје записи да је цар Душан победницима у гађању престена у рукавице копљем (с коња у трку), поклањао златне и сребрне појасеве, раскошну одећу, украшено оружје. Такмичења су се обично одвијала сваке године на ливадама испред тврђава и била су омиљена забава и учесника и присутних. Познато је да су оваква или слична такмичења празницима приређивана и у Дубровнику.

Највише аутомобила у САД

Занима ме да ли је тачно да Немачка има највише аутомобила на свету ако се као мерило узме колико аутомобила долази на 1000 становника.

ГОГИ
Београд

Американци су били, и остали, први по броју аутомобила на 1000. становника. По мерењима из 1990. године, они су на 1000 становника имали 555 путничких аутомобила, а Немци 470.

Помирење после 500 година

Какво је то помирење између Шпанаца и Јевреја које је ове године објавио шпански краљ Хуан Карлос и укинуо закон о прогону Јевреја из Шпаније. Зар су они све до сада тамо били непожељни?

ДРАГАН ЈЕЛИЋ
Нови Пазар

Пре пет векова, 1492. године, на захтев тек основане католичке инквизиције, донет је краљевски декрет о протеривању око 600 хиљада Јевреја. Иако генерацијама становници Шпаније, морали су да је напусте уз најсвирепије прогоне инквизиције под чији су суд падали и Шпанци који су скривали Јевреје. Ово је био први велики егзодус Јевреја који су се расули по многим земљама Европе. Памти се да је Солун тада био највећи јеврејски град.

Наравно, укидање овог декрета, које је објавио шпански краљ Хуан Карлос, само је формалност јер Јевреји у Шпанији одавно нису непожељни и прогоњени.

Пловећи аеродром

Када је први авион узлетео са брода и како се звао први носач авиона?

Г. ЂУРИЧАНИН
Рашка

Прво узлетање са брода у историји ваздухопловства или мореплovства извео је амерички пилот Џорџ Ели 14. новембра 1910. године. Узлетна стаза био му је прамац крстарице „Бирмингем" величине 24x7 метара. Он је такође први пилот који је успео и да се спусти на брод, али тек годину дана касније, 18. јануара 1911. на броду „Пелсинванија". Нарочита кука уграђена испод репа авиона закачила је један од конопаца разапетих на палуби брода и помогла авиону да се одржи на „стази".

Кифла од Kipfel

Опклада је у питању: ког је порекла реч кифла?

МАЈА и БИНА
Нови Бановци

Реч кифла настала је од немачке речи das Kipfel и означава пециво у облику полумесеца, настало у Аустрији, које се у овој земљи правило још пре осам векова, а затим освојило Немачку и Француску. Французи су га обогатили према свом укусу и оно је у овој земљи познато под именом кроасан.

Први дисквалификовани такмичар Индијанац

Да ли постоји податак – ко је био први дисквалификовани такмичар на олимпијским играма?

НЕША
Земун

Американац Џим Торп, јунак Олимпијских игара у Стокхолму 1912. године, победник у петобоју и десетобоју, био је у ствари Индијанац Ва То Хук (Светла стаза). Као „припадника ниже расе", Американци нису могли да га прихвате као свог хероја па су годину дана касније „открили" да је Торп као професионалац наступао у једној америчкој фудбалској екипи и примио 60 долара. На основу овог „доказног материјала" Међународни олимпијски комитет је, први пут у својој историји, донео одлуку о одузимању медаља и брисању са листе олимпијских победника.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: спласнути, БК, Иранка, омала, листићи, плот, вокатив, раке, Инари, Кнесет, Јута, саксија, ати, тт, КИ, Ера, р, смер, истина, сталаг, тон, Жо, емитер, ланара.

НАЈДУЖИ – НАЈКРАЋИ: најдужи Д – најкраћи И.

Лидија Савановић, Руже Шулман 9/10, 23000 Зрењанин – 12 година, жели да се дописује са вршњацима.

●

Далибор Дамјановић, Козарачка 63, 26300 Вршац – 15 година, воли музику, филм и дописивање.

●

Миљана Савић, Пасјачког одреда 36, 16000 Лесковац – 13 – година, сакупља постере и украсна писма.

●

Марија Симоновић, Милутина Тодоровића 9, 34000 Крагујевац – 9 година, сакупља салвете, воли музику, спорт и филм, навија за Црвену звезду.

Марија Савић, Сремски фронт 2, 11273 Батајница – 13 година, сакупља украсна писма, воли музику и спорт, обожава животиње, нарочито псе.

●

Светлана Кузнецовајa, СНГ, Россија, г. Уфа – 103, 450103 Кировскиј Р-Н, ул. Колгуевскаја 42 – 18 година, жели да се дописује са младима од 16 до 25 година.

●

Сања Радивојевић, Јухорска 26, 37266 Обреж – 14 година, воли реп и хеви-метал музику.

●

Ружица Васић, Маршала Тита 115, 12220 Велико Градиште – 12 година, воли музику, филм и спорт.

●

Татјана Илић, Томаша Јежа 6. 11000 Београд – 11 година, жели да се дописује са вршњацима.

●

Бојан Ђуровић, Вељка Влаховића 7, 31330 Прибој – 14 година, воли филм и спорт, навија за Црвену звезду.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2127

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM): штампање, штампарске ствари, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

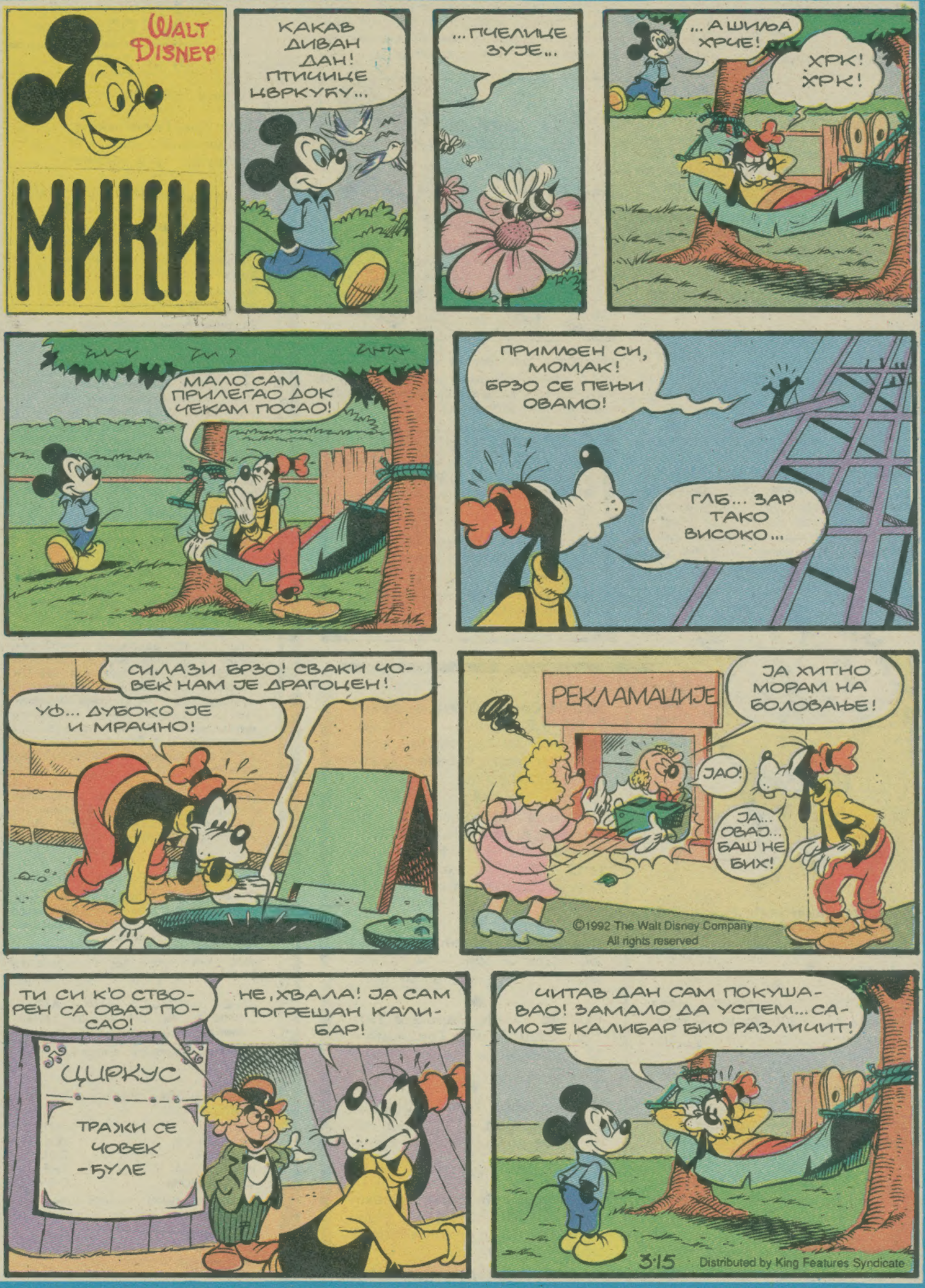
WALT DISNEY
МИКИ
КАКАВ ДИВАН ДАН! ПТИЧИЦЕ ЦВРКУЋУ...
...ПЧЕЛИЦЕ ЗУЈЕ...
...А ШИЉА ХРЧЕ!
ХРК! ХРК!
МАЛО САМ ПРИЛЕГАО ДОК ЧЕКАМ ПОСАО!
ПРИМЉЕН СИ, МОМАК! БРЗО СЕ ПЕЊИ ОВАМО!
ГЛБ... ЗАР ТАКО ВИСОКО...
СИЛАЗИ БРЗО! СВАКИ ЧОВЕК НАМ ЈЕ ДРАГОЦЕН!
УФ... ДУБОКО ЈЕ И МРАЧНО!
РЕКЛАМАЦИЈЕ
ЈА ХИТНО МОРАМ НА БОЛОВАЊЕ!
ЈАО!
ЈА... ОВАЈ... БАШ НЕ БИХ!
©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved
ТИ СИ К'О СТВОРЕН СА ОВАЈ ПОСАО!
НЕ, ХВАЛА! ЈА САМ ПОГРЕШАН КАЛИБАР!
ЦИРКУС
ТРАЖИ СЕ ЧОВЕК -БУЛЕ
ЧИТАВ ДАН САМ ПОКУШАВАО! ЗАМАЛО ДА УСПЕМ... САМО ЈЕ КАЛИБАР БИО РАЗЛИЧИТ!
3·15
Distributed by King Features Syndicate